

DEMERSURI LUDICE ȘI CREATIVE ÎN INTERVENȚIA LOGOPEDICĂ

Vida Erika

Murvai Cristina Irina

Grec Claudia Doina

Simon Gyöngyvér

Moldovan Mihaela Alexandrina

 Vida Erika (coordonator)

 Murvai Cristina Irina

 Grec Claudia Doina

 Simon Gyöngyvér

 Moldovan Mihaela Alexandrina

DEMERSURI LUDICE ȘI CREATIVE ÎN INTERVENȚIA LOGOPEDICĂ

Acest material a fost realizat în cadrul proiectului Erasmus+

Finanțat prin
Programul Erasmus+
al Uniunii Europene

Parteneri:

© **Vida Erika (coordonator), Murvai Cristina Irina, Grec Claudia Doina, Simon Gyöngyvér, Moldovan Mihaela Alexandrina**

Realizat în cadrul proiectului Erasmus+, Acțiunea Cheie 1 - Proiect Erasmus+ de mobilitate în domeniul educației școlare număr de referință 2019-1-RO01-KA101-062007

Acest material poate fi descărcat gratuit de pe site-ul Inspectoratului Școlar Județean Mureș, www.edums.ro, secțiunea Resurse Educaționale Deschise

Editor: Vida Erika
Corectură: Murvai Cristina Irina
Grafică: Moldovan Nicolae Lucian
Copertă: Vida Erika
ISBN 978-973-0-37597-8.

CUPRINS

Argument	5
Valențele formativ-educative ale jocurilor didactice folosite în terapia tulburărilor de limbaj	6
Clasificarea jocurilor didactice de educare a limbajului	7
I. Jocuri didactice logopedice	8
Jocul inițialelor.....	8
Povestea numelui meu	8
Mișcări de dans cu numele tău	9
Alegeți simbolul dumneavoastră.....	9
Dulciuri pentru copii !.....	10
Îndoiește-mă cu grijă!	10
20 de întrebări	11
Alison este acrobată în Asia.....	11
Joc loto cu sunete	12
Dă voce emoțiilor.....	12
Exercițiu pentru volumul vocii	13
Manevra <i>hioid lift</i>	15
Exercițiu <i>shaker</i>	15
Runde de cuvinte.....	15
Variații ” Eu spionez”	17
Coșul de cumpărături	18
Ce se poate face?.....	18
Henric al VIII-lea	18
În felul cuvântului	19
O hartă pentru un cuvânt	20
Ce te-ar face să simți...?	21
Asocieri de cuvinte.....	21
Poemul <i>cinci</i>	22
Cititul și <i>Turnul de lemn</i>	22
Jocul „Prrrr” și „Pukutu”	23
Jocul <i>Super Duo</i> sau <i>Dobble</i>	23
Descrie-l!.....	24

Analogii.....	25
Cuvinte, cuvinte, cuvinte	26
Creați o poveste.....	26
Jocul <i>Nu – Fără</i>	26
Activități pentru profesori	27
Împărtășește problema, folosește-ți abilitățile	27
Activități pentru părinți	28
Șotron cu cuvinte	28
Jocul alfabetului	28
Joc de ascunselea cu cuvinte /jetoane	29
Denumeste zece.....	29
Joc axat pe sunet	29
Muzică și cuvinte	30
II. Exemple de bune practici.....	30
III. Yoga în logopedie	33
IV. Sfaturi pentru profesorii și părinții copiilor cu mutism selectiv.....	35
V. Aplicații și jocuri, care pot fi folosite în terapia tulburărilor de limbaj	42
Bibliografie	45

Argument

Materialul de față a fost conceput pe baza cursului de formare Erasmus+ KA1, „Speech Therapy: Stop the Silece”, din cadrul proiectului Erasmus+ 2019-1-RO01-KA101-062007 de mobilitate în domeniul educației școlare "Șansa mea de a vorbi corect" al Centrului Școlar pentru Educație Incluzivă Nr. 1 Târgu Mureș.

Scopul proiectului Erasmus+ "Șansa mea de a vorbi corect" este eficientizarea corectării tulburărilor de limbaj la copiii cu nevoi speciale, în vederea optimizării incluziunii școlare și sociale.

Beneficiarii Proiectului de mobilitate Erasmus+ "Șansa mea de a vorbi corect" au fost șase cadre didactice din CȘEI Nr.1, Târgu Mureș. Patru dintre ele au parcurs cursul „Speech Therapy: Stop the Silece” organizat la Praga, Republica Cehă, în perioada 4-13 octombrie 2021, iar două cadre didactice au parcurs cursul „Classroom As A Stage: Using Drama in Education Process”, în perioada 7-11 martie 2022, în Paris, Franța.

Partenerii noștri în proiect au fost Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale (ANPCDEFP) și iTeach International Training & Learning Institute din Turcia, Ancara.

Pe lângă abordările terapeutice ale celor mai des întâlnite tulburări de limbaj retardul de limbaj, dislalia, bâlbâiala, dislexia-disgrafia, tulburările de comunicare, au fost vizate sugestii terapeutice pentru tulburările de voce și de deglutiție, apraxie, dificultățile de comunicare socială, mutismul selectiv. Formatorul nostru a pus accent pe bunele practici din școlile europene, pe importanța implicării părinților în intervenția logopedică și pe activitățile de stimulare la domiciliu.

Scopul acestei broșuri este de a aduce în atenție variante ludice și creative complementare intervențiilor logopedice specifice și cunoscute, care pot fi folosite în cadrul terapiei dislaliei, în etapa de automatizare a sunetelor, în terapia dislexiei-disgrafiei și a bâlbâielii, dar și în terapia celorlalte tulburări de limbaj. Pe lângă o serie de idei creative și inovative în intervenția logopedică sunt prezentate și informații despre unele tulburări de limbaj mai puțin cunoscute de specialiștii din țară.

Demersul nostru nu se dorește a fi o culegere de texte din literatura de specialitate, ci un suport practic bazat pe exemple de bune practici și jocuri, tehnici însușite de cursanți în mobilitatea din Praga.

Culegerea de jocuri didactice este recomandată cadrelor didactice din învățământul incluziv, logopezilor de la CJRAE, părinților copiilor cu diferite tulburări de limbaj și tuturor persoanelor care doresc să contribuie la dezvoltarea limbajului copiilor, lucrând cu aceștia individual sau în grup.

Avem bucuria de a vă informa că această publicație poate fi descărcată gratuit de pe site-ul Inspectoratului Școlar Județean Mureș, secțiunea Resurse Educaționale Deschise.

Prof. Turcu Simona Elena
Inspector școlar de specialitate

Notă:

Pe lângă menționarea competențelor vizate recomandarea utilizării terapeutice a jocurilor poate fi găsită în acest simbol.

Valențele formativ-educative ale jocurilor didactice folosite în terapia tulburărilor de limbaj

1. Dezvoltarea vorbirii copiilor preșcolari și școlari într-un mod plăcut, activ, interesant

- Învățarea comunicării verbale și nonverbale
- Formarea unor comportamente verbale corecte
- Învățarea deprinderilor de a pronunța corect și precis, consolidarea acestor deprinderi
- Dezvoltarea laturii fonetice a limbajului
- Formarea deprinderii de exprimare corectă din punct de vedere gramatical
- Formarea, fixarea și diferențierea noțiunilor
- Îmbogățirea, nuanțarea și activizarea vocabularului
- Formarea capacității de exprimare logică, clară, corectă a ideilor
- Jocurile de mișcare facilitează coordonarea oculo-motorie, a mobilității aparatului fono-articulator, a capacităților perceptive, auditive și vizuale necesare în realizarea limbajului
- Evaluarea și aprecierea nivelului de evoluție a limbajului

2. Dezvoltarea funcțiilor cognitive: atenția, memoria, divergența și convergența gândirii, flexibilitatea și fluiditatea, spiritul de observație

3. Dezvoltarea abilităților sociale, devenind mai siguri, mai încrezători în capacitățile proprii (Dezvoltarea spiritului de cooperare, formarea atitudinii pozitive față de muncă)

4. Activizarea și stimularea creativității

5. Asigurarea confortului fizic și psihic necesar atingerii scopului unei activități de terapie eficiente și plăcute (Reducerea încordării copilului)

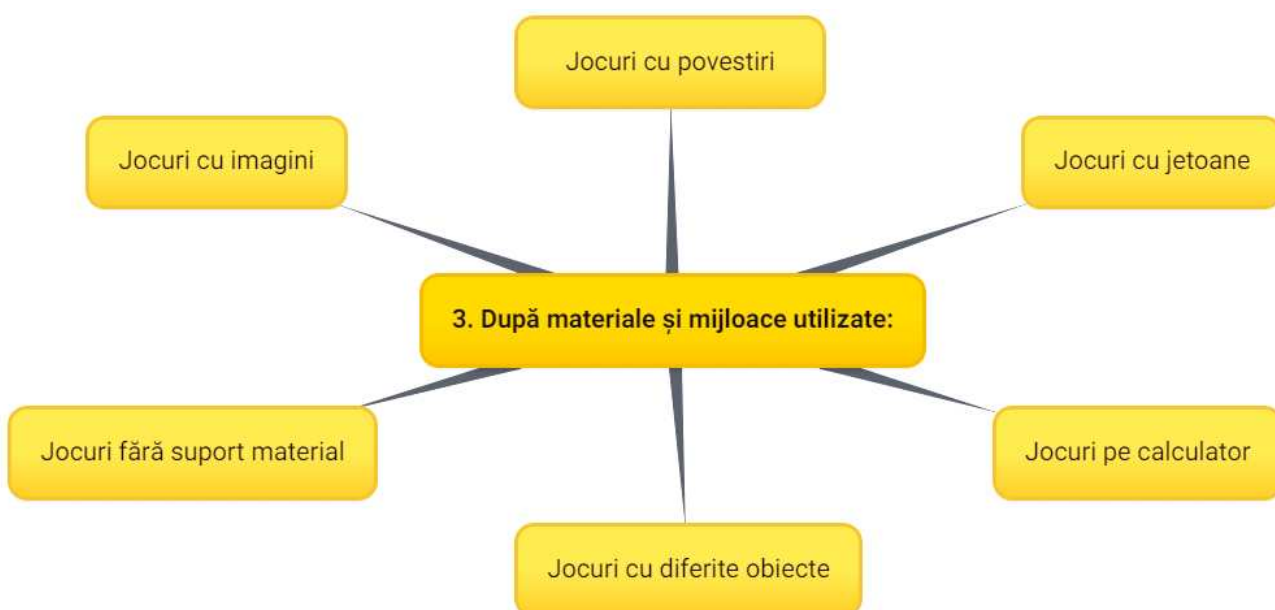
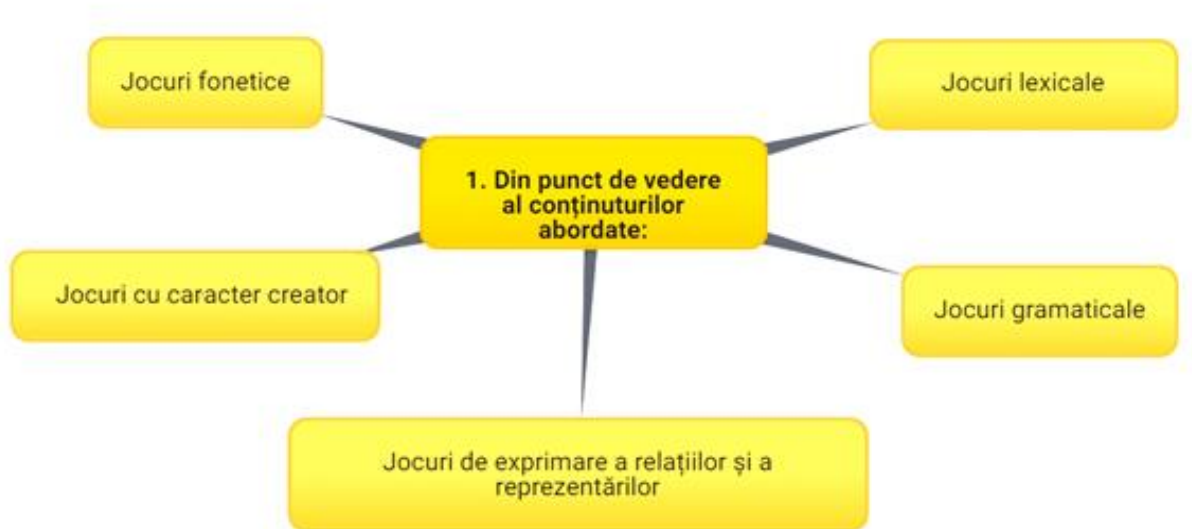
6. Perseverența, răbdarea, corectitudinea, disciplina, stăpânirea de sine

7. În cazul intervenției în grup, formarea coeziunii grupului de copii, formarea spiritului de independență

8. Formarea unui comportament adecvat social

9. Optimizarea procesului instructiv-educativ, de recuperare-compensare, ridicarea calității și eficienței acestuia

Clasificarea jocurilor didactice de educare a limbajului (Corniță, 1993)

I. Jocuri didactice logopedice

Jocul inițialelor

Competențe vizate: - Transmiterea unor informații referitoare la sine și/sau la universul apropiat

Resurse materiale: litere din plastic, cartonașe cu litere

Descrierea sarcinii: Se solicită copilului să-și spună numele, apoi să găsească literele din plastic/cartonașele cu fiecare literă care alcătuiește numele său. Literele/cartonașele se vor așeza pe verticală pe masa de lucru. Fiecare literă va reprezenta sunetul inițial al unui cuvânt nou. Acel cuvânt nou va fi o caracteristică/adjectiv care îl definește pe copil.

Idei de adaptare: 1. Se poate solicita scrierea cuvintelor.

2. Cuvintele solicitate pot să fie din diverse categorii, iar gradul lor de dificultate poate să crească în funcție de nivelul la care se află copilul.

De exemplu, pentru început, se poate pleca de la formarea unor cuvinte la întâmplare, fără includerea lor într-o anumită categorie.

Exemplu:

Intuitiv
Realist
Inovator
Nobil
Artistic

Povestea numelui meu

Competențe vizate:

- Transmiterea unor informații printr-o suită de enunțuri înlănțuite logic
- Participarea cu interes la dialoguri simple, în diferite contexte de comunicare
- Exprimarea propriilor idei referitoare la contexte familiare, manifestând interes și încredere în sine
- Menținerea relațiilor interpersonale și contactul cu mediul social

Descrierea sarcinii: Copilului îi sunt adresate câteva întrebări legate de numele pe care îl are. De exemplu:

- Cine ți-a ales numele și de ce?
- Numele tău are un înțeles?
- A fost întotdeauna așa sau a fost schimbat?
- Oamenii uneori pronunță sau îți scriu numele greșit?
- Îți place numele tău?
- Cum ai vrea să fii strigat, cum ai vrea să te cheme?
- Cum îți spun rudele și prietenii tăi?
- Există un mod diferit de a scrie/pronunța numele tău într-o altă limbă?
- Există o poveste corespunzătoare numelui tău?

Idei de adaptare: 1. Dialog legat de propriul nume între doi copii.

2. Să spună o poveste, fără întrebări ajutătoare, legată de numele propriu.

Mișcări de dans cu numele tău

Competențe vizate:

- Manifestarea interesului pentru participarea la interacțiuni orale
- Asocierea mesajelor orale cu mișcări și elemente simple de limbaj nonverbal și paraverbal
- Manifestarea unor comportamente sociale adecvate în activitățile ludice

Materiale necesare: nu necesită

Descrierea sarcinii: Tot grupul stă într-un cerc. Primul participant își spune numele și îl asociază cu o mișcare. Pot fi folosite diverse mișcări ale mâinilor, picioarelor, pași, piruete, mișcări ale capului etc. Următorul participant repetă numele și mișcările asociate numelui primei persoane, ca mai apoi să adauge numele său și mișcări asociate lui. Grupul repetă mișcările și numele împreună. Jocul continuă până la ultima persoană din grup.

Idei de adaptare:

- Dacă grupul de elevi este format din copii cu dizabilitate intelectuală severă, exercițiul se realizează cu cel mult patru elevi.
- 1. Pot fi folosite mișcări doar pentru un anumit segment al corpului (mișcări ale brațelor) sau doar mișcări de dans.
- 2. În locul numelui, jocul se poate desfășura folosind nume de animale, flori, culori sau alte opțiuni ale copiilor implicați în joc.

Alegeți simbolul dumneavoastră

Competențe vizate:

- Prezentarea unor trăsături personale elementare, în contexte variate
- Stabilirea unor asemănări și deosebiri între sine și ceilalți, după criterii simple

Materiale necesare: hârtie, foarfeci, creioane colorate, lipici, plastilina, panglică etc.

Descrierea sarcinii: Propunem elevilor să își creeze un simbol cu ajutorul creioanelor colorate, al plastilinei sau altor materiale puse la dispoziție, care să îi reprezinte referitor la atitudinile, valorile, dorințele proprii. În reprezentarea proprie, fiecare elev poate opta pentru modul în care va realiza acest simbol. La finalizarea activității, elevii își vor prezenta simbolul în fața grupului și vor motiva alegerea făcută.

Idei de adaptare:

- Pentru elevii din clasele mici se poate realiza acest exercițiu sub cupola „Cum mă simt azi?” (reprezentările în simboluri pot fi emoțiile)

- Pentru elevii cu dizabilități intelectuale severe se pot utiliza buline de diferite culori care să îi reprezinte
- Se va impune limită de timp în funcție de gradul de dizabilitate al elevilor implicați

5. Dulciuri pentru copii !

Competențe vizate:

- Identificarea unor informații variate dintr-un mesaj scurt, rostit clar și rar
- Exprimarea interesului pentru receptarea de mesaje orale, în contexte de comunicare cunoscute
- Manifestarea unor comportamente sociale adecvate în activitățile ludice

Materiale necesare: scaune, bomboane, lista cu întrebări

Descrierea sarcinii: Participanții la joc stau pe scaune dispuse în cerc. Conducătorul jocului are o listă cu instrucțiuni pe care le adresează participanților. Participanții vor urmări instrucțiunile date și vor acționa în acord cu cerințele acestora.

Lista cu instrucțiuni de urmat:

- Dacă ai călătorit mult în această vară, te rog să te ridici în picioare!
- Dacă ai un frate, te rog să te așezi!
- Dacă ești cel mai mic din grup, ridică-te!
- Dacă ai un animal de companie, stai jos!
- Dacă ai o soră, ridică-te!
- Dacă familia ta deține o barcă, stai jos!
- Dacă locuiești la sat, ridică-te!
- Dacă acesta este primul tău an de școală, așează-te!
- Dacă ai fost sărutat de cineva în această dimineață, stai jos!

Idei de adaptare:

- Acest joc poate fi jucat cu elevii, modificând lista de instrucțiuni astfel:
 1. Dacă ai pe tine bluză verde, ridică degetul mijlociu!
 2. Dacă vezi în jur culoarea roșie, ridică degetul mic!
 3. Dacă pantalonii tăi preferați au culoarea albastră, ridică degetul mare!
 4. Dacă camera ta are culoare roz, arată palma!
 5. Dacă papucii tăi sunt galbeni, strânge pumnii!
 6. Dacă iubești culoarea galbenă a soarelui meriți o îmbrățișare!

Toți avem nevoie de o îmbrățișare pe zi! Am ceva pentru tine în loc de îmbrățișare. Poate că bomboana această te va înveseli puțin (bomboana poate fi înlocuită cu alte recompense).

6. Îndoiește-mă cu grijă!

Competențe vizate:

- Manifestarea disponibilității pentru transmiterea în scris a unor idei
- Transmiterea unor informații referitoare la sine și la universul apropiat, prin mesaje scurte
- Exprimarea propriilor idei referitoare la contexte familiare, manifestând interes și încredere în sine

Materiale necesare: cartoane colorate, culori, fire de ață, lipici, foarfeci, bandă adezivă.

Descrierea sarcinii: Fiecare participant primește o bucată de hârtie pe care trebuie să o plieze în forma de acordeon. Sarcina participanților este aceea de a scrie, în spațiile create prin pliere, însușiri personale

realizând astfel o autocaracterizare. Următoarea etapă este confecționarea din hârtie a capului și a membrelor, atașarea lor la hârtia pliată, în așa fel încât să arate ca un omuleț. După finalizarea detaliilor de natură artistică fiecare participant împărtășește grupului autodescrierea.

Idei de adaptare:

- La ora de limba română se poate realiza caracterizarea unui personaj
- Jocul se poate adapta și folosi în activități integrate, utilizând alte simboluri în locul omulețului (categorii: flori, culori, figuri geometrice, animale, anotimpuri etc).
- La copiii cu dizabilitate intelectuală severă, pe hârtia pliată se vor desena simboluri (cercuri, liniuțe steluțe colorate, emoticoane etc.)

20 de întrebări

Competențe vizate:

- Descrierea unui obiect/unei ființe din universul apropiat pe baza unui plan simplu
- Participarea la interacțiuni pentru găsirea de soluții la probleme
- Inițierea și menținerea unei interacțiuni în vederea rezolvării de probleme individuale sau de grup

Materiale necesare: hârtie, pix

Descrierea sarcinii: Participanții sunt împărțiți în două grupe. Primei grupe îi revine sarcina de a se pune de acord asupra unui cuvânt care începe cu un anumit sunet, de exemplu „b”, și alegerea unui membru al grupei care să fie vorbitorul. Acesta va putea răspunde întrebărilor doar cu ajutorul cuvintelor „da”, „nu” și „poate”. Cea de a doua grupă trebuie să descopere cuvântul prin intermediul a maximum 20 de întrebări pe care le pune primei grupe.

Pentru a continua jocul, sarcinile grupelor se inversează, dar sunetul cu care se va alege cuvântul este „p”.

În runde următoare, ei pot folosi alte sunete, de exemplu „c” și „t”.

Idei de adaptare:

- În runde următoare, pot fi folosite alte combinații de perechi de sunete
- Se poate stabili o categorie din care să facă parte cuvintele

Alison este acrobată în Asia

Competențe vizate:

- Pronunțarea clară a sunetelor și a cuvintelor în enunțuri simple

- Formularea unor enunțuri proprii în diverse situații de comunicare
- Transmiterea unor informații printr-o suită de enunțuri înlănțuite logic

Materiale necesare: nu necesită

Descrierea sarcinii: Rugați un elev să spună o literă a alfabetului, apoi cereți fiecărui copil să genereze un nume, o profesie și un loc care să înceapă cu aceeași literă.

De exemplu, pentru litera „a”: „Alison este acrobat în Asia”, sau pentru „e”: „Edi este economist în Eremitu”.

Idei de adaptare:

- Se poate cere elevilor să spună cât mai multe cuvinte care încep cu o anumită literă
- Se poate cere elevilor să spună cât mai multe cuvinte dintr-o anumită categorie care încep cu o anumită literă

Joc loto cu sunete

Competențe vizate: Perceperea, identificarea și discriminarea de sunete cunoscute din mediul înconjurător și localizarea surselor sonore, inclusiv prin utilizarea metodelor alternative și augmentative de comunicare

Materiale necesare: hârtie, culori, material audio cu sunetul emis de diverse obiecte sau obiecte care produc sunete

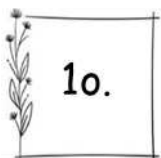
Descrierea sarcinii: Se cere elevilor să împartă o coală de hârtie în 6 cadrane, hârtia fiind pusă în poziția orizontală. În partea de sus a fiecărui cadran (Q), cereți-le să deseneze cu creioane colorate un punct mare de o anumită culoare, după cum urmează:

- Q1 – roz, Q2 – galben, Q3 – verde,
Q4 – albastru, Q5 – roșu, Q6 – maro.

În a doua fază, se va reda un sunet emis de un anumit obiect (clopoțel, ciripit), pe care elevii îl vor recunoaște și îl vor desena în cadranul potrivit ordinii reproducerii (primul sunet în primul cadran etc.), apoi îl vor colora în culoarea punctului (de exemplu, primul obiect este roz). Jocul continuă până vor fi desenate cele 6 obiecte în cadranele corespunzătoare.

Idei de adaptare:

- Copiilor cu dizabilități intelectuale severe li se poate cere să indice obiectul care emite sunetul și să așeze cartonașul reprezentativ în cadranul corespunzător.

Dă voce emoțiilor

Competențe vizate:

- Recunoașterea și exprimarea emoțiilor de bază în situații simple, familiare
- Asocierea emoțiilor de bază cu elemente simple de limbaj verbal, nonverbal și paraverbal
- Transmiterea unor mesaje verbale și nonverbale simple despre propriile experiențe de viață

Materiale necesare: material pentru citit

Descrierea sarcinii: Se propune elevilor să citească propozițiile de mai jos folosind tonalități vocale, în concordanță cu cuvintele evidențiate:

Material pentru citit

Numele meu este

Vocea mea sună mai **optimistă** ca niciodată, mai ales acum că am auzit vestea cea mare.

Dacă asculți cu atenție, vei observa tonul **trist** al vocii mele.

Folosesc un ton **agresiv** pentru a-i intimida pe cei care mă ascultă.

De fiecare dată când mă întâlnesc cu un prieten, am o atitudine **prietenoasă**.

Știrile necesită o prezentare **dinamică și strălucitoare**, altfel nu poți reuși într-o meserie ca aceasta.

Îți șoptesc **tandru** fiecare cuvânt care ți se adresează, pentru că știu cât de importantă este această interpretare.

Vorbesc **repede** pentru că am multe de comunicat, iar ceasul merge mai repede decât credeam și nu accept nicio întârziere.

Idei de adaptare:

- Pentru copiii cu dizabilități intelectuale severe, jocul se va modifica folosind jetoane cu emoticoane, pe care aceștia le vor indica în funcție de propoziția citită de către profesor (se va folosi trist, vesel și furios).

Exercițiu pentru volumul vocii

Competențe vizate:

- Adaptarea vorbirii la diferite situații de comunicare în funcție de cerință, context și/sau partenerul de dialog
- Manifestarea interesului pentru participarea la interacțiuni orale

Materiale necesare: bilețele cu bucăți scurte de text

Descrierea sarcinii: Se selectează bucăți de text scurte dintr-un basm sau un text interesant pentru copii, apoi se cere elevilor să citească textul mărinvolumul vocii, de la voce șoptită la țipăt.

Exemple de text:

"A fost ce-a fost; dacă n-ar fi fost, nici nu s-ar povesti. A fost odată un împărat. Împăratul acesta stăpânea o lume întreagă și în lumea asta era un păcurar bătrân și o păcurăriță care aveau trei fete: Ana, Stana și Lăptița"

(Doi feți cu stea în frunte)

„Și cum mergea Aleodor ... se pomeni pe marginea unui eleșteu și o știucă se zbătea de moarte pe uscat.

- Nu mă omorî, Aleodor; ci mai bine dă-mi drumul în apă, că mult bine ți-oi prinde când cu gândul n-ai gândi.

Aleodor o ascultă și o dete în apă. Atunci știuca îi mai zise:

- Ține acest solzișor, și când vei gândi la mine, eu voi fi la tine.."

(Aleodor împărat)

„A fost odată ca niciodată; că de n-ar fi, nu s-ar mai povesti; de când făcea plopșorul pere și răchita micșunele; de când se băteau urșii în coade; de când se luau de gât lupii cu mieii de se sărutau, înfrățindu-se; de când se potcovea puricele la un picior cu nouăzeci și nouă de oca de fier și s-arunca în slava cerului de ne aducea povești...”

(Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte)

Idei de adaptare:

- Se pot citi cu intonație strofe de poezie

*Rică nu știa să zică
Râu, rățușcă, rămurică
Dar de când băiatu-nvață
Poezia despre rață
Rică a-nvațat să zică
Râu, rățușcă, rămurică.*

*Pisicuță pis-pis-pis
Te-am visat azi noapte-n vis
Te spălam, te pieptănam,
Funda roșie-ți puneam.*

*Morcovelul cu codiță
A crescut în grădiniță
Iar mămica l-a luat
Și în ciorbă l-a tocat:
Toc, toc, toc!
Ciorba e pe foc
Pentru-a mea fetiță
De la grădiniță
Tac, tac, tac
Pentru-al meu băiat
Mărunt l-am tocat...*

*Copilașul răsfățat
De mămica-i alintat.
L-a luat pe NU în brațe
Și nimic nu știe face.
-„Nu pot singur!” zice-ntr-una
Și-așteaptă să vină buna.
Dar aici, la grădiniță
Și băieți, ba și fetițe
Se descurca singurei.
Haide, uită-te la ei
Și încearcă și tu! Vrei?*

Autor: Niculina Mureșan

Versuri preluate: <https://totuldesprename.ro/copilul-tau/poezii-pentru-grupa-mica-cele-mai-cunoscute-versuri-pentru-prichindei>

- Se poate cânta un cântec cu creșterea treptată a volumului vocii.

Manevra hioid lift

Competențe vizate:

- utilizarea gesturilor, forței și coordonării psihomotrice pentru îndeplinirea adecvată a sarcinii date
- executarea cu control a mișcărilor mușchilor responsabili pentru înghițire, întărind musculatura

Resurse materiale: bucăți de hârtie de dimensiuni mici (1-1,5 cm), recipient cu gură largă (ceașcă/pahar), paie cu diametrul mic

Descrierea sarcinii: Copilul va inspira prelung pe gură, prin pai, deasupra bucății de hârtie, astfel încât aceasta să se lipească de capătul celălalt al paiului. Menținând inspirul și bucata de hârtie lipită de pai, se transportă deasupra recipientului și se oprește inspirul. Bucata de hârtie se va dezlipi de pai și va cădea în recipient. Se urmărește plasarea cu succes a bucăților de hârtie în recipient. Se poate începe cu câteva bucăți (2-3), urmând a crește numărul lor până la 10.

Idei de adaptare:

1. Se poate începe acest joc cu paie de un diametru mai mare.
2. Utilizarea bilelor mici colorate și sortarea lor după culoare, prin așezarea în recipientul corespunzător fiecărei culori. Bilele se transportă cu paiul prin inspir prelung.
3. Bucățile de hârtie pot fi înlocuite cu bile mici de plus colorate, iar spre final, prin expir prelung pot să fie amestecate în recipient sau plasate pe un anumit traseu (dacă nu se folosește recipientul, ci un loc special stabilit pentru colectare).

Exercițiu shaker

Competențe vizate:

- utilizarea gesturilor, forței și coordonării psihomotrice pentru îndeplinirea adecvată a sarcinii date
- executarea cu control a mișcărilor mușchilor responsabili pentru înghițire, întărind musculatura

Resurse materiale: saltea sport din burete (120 x 60 x 5 cm)

Descrierea sarcinii: Copilul se va întinde pe spate și va ridica ușor capul de la sol, suficient de sus, astfel încât ochii să fie fixați pe degetele de la picioare. Această poziție se va menține pentru câteva secunde, după care se va lăsa capul pe saltea. Această mișcare se va repeta de câteva ori. Pentru a da rezultate bune, exercițiul se va efectua de trei până la șase ori pe parcursul unei zile. În timp, se poate crește durata ridicării capului și a numărului de repetări.

Runde de cuvinte

Competențe vizate:

- Pronunțarea clară a sunetelor și a cuvintelor în enunțuri simple
- Formularea unor enunțuri proprii în diverse situații de comunicare

Resurse materiale: cronometru, lista de cuvinte

Descrierea sarcinii: Se cere copilului să spună un număr. De pe lista de cuvinte se citește sarcina aferentă numărului respectiv. Se solicită să verbalizeze un număr cât mai mare de cuvinte corespunzătoare categoriei cerute, în decurs de un minut.

Idei de adaptare:

1. Dacă sunt doi copii, se poate organiza un concurs. Câștigă cine a spus cele mai multe cuvinte.
2. Dacă sunt mai mulți copii, se pot forma două sau mai multe grupe, câștigătoare fiind grupa care a înregistrat totalul cel mai mare de cuvinte.

Categorii de cuvinte:

1 Animale	13 Haine	25 Mobilier	37 Alimente	49 Transport
2 Sport	14 Țări	26 Magazine	38 Părți ale corpului	50 Jocuri pe calculator
3 Filme	15 Undeva în vacanță	27 Pantofi	39 Lucruri care sunt subțiri	51 Lucruri care sunt rotunde/pătrate
4 Programe TV	16 Ceva ce se poate vedea la grădina zoologică	28 Lucruri care sunt reci	40 Obiecte care se defectează	52 Lucruri care pot zbura
5 Oameni celebri	17 Lucruri pe care le folosiți/purtați când faceți sport	29 Insecte	41 Lucruri cu roți	53 Jucării
6 Ceva ce are legătură cu Crăciunul	18 Lucruri pe care le puteți face cu o bucată de hârtie	30 Lucruri care cresc	42 Lucruri pe care le conectați la curent	54 Emoții
7 Cărți	19 Ceva roșu/verde/albastru	31 Instrumente muzicale	43 Animale de companie	55 Locuri de muncă
8 Ceva ce se poate tăia	20 Propoziții a căror cuvinte încep cu „P”	32 Nume de fete/băieți	44 Lucruri care vă fac să râdeți	56 Lucruri care sunt rapide
9 Ceva ce poți mirosi	21 Ceva cu picioare	33 Personaje de desene animate	45 Alimente pentru micul dejun	57 Lucruri care sunt interesante/care te înveselesc

10 Ceva ce purtați când este foarte cald	22 Ceva ce se găsește într-o într-o geantă	34 Sportivi renumiți/sportive renumite	46 Lucruri care se deschid	58 Lucruri care sunt plictisitoare
11 Ceva ce se poate vedea pe o plajă	23 Lucruri într-o clasă	35 Verbe	47 Lichide/lucruri care curg	59 Lucruri care rimează cu ceai /pisică/lumină.
12 Cântece	24 Lucruri pe care le-ați putea cumpăra într-un supermarket, care nu sunt alimente	36 Adjective	48 Băuturi	60 Lucruri care sunt ușoare

15.

Variații " Eu spionez"

Competențe vizate:

- Utilizarea activă a cuvintelor din diferite arii ale vocabularului
- Descrierea unui obiect/unei ființe din universul apropiat pe baza unor repere
- Transmiterea unor informații printr-o suită de enunțuri înlănțuite logic
- Identificarea unor informații variate dintr-un mesaj scurt, rostit clar și rar
- Manifestarea interesului pentru participarea la interacțiuni orale

Resurse materiale: jetoane cu cuvinte, cartonașe cu imagini

Descrierea sarcinii:

Un participant spune "Eu spionez cu ochiul meu micuț ceva ce este... (de culoare, cu forma..., care are...)". Ceilalți participanți vor încerca să ghicească obiectul descris, iar cel care va ghici va deveni noul spion.

Varianta 1. Fiecare participant va alege un jeton aleatoriu cu un cuvânt (puteți folosi și imagini). Apoi se spune un indiciu despre cuvântul respectiv: „Mă gândesc cu creierul meu mare, la ceva ce face parte dintr-un copac și începe cu „b”.

Varianta 2. "Pălăria gânditoare". Ca indicii sunt date mai degrabă cuvinte, decât litere, iar obiectul la care ne gândim nu trebuie să fie la vedere. Spuneți: „Îmi pun pălăria gânditoare și mă gândesc la ceva care este ... (dați un indiciu)". Dacă răspunsul celorlalți este greșit, spuneți: „Nu este acesta. Îmi pun pălăria gânditoare și mă gândesc la ceva care este ...” (ca indiciu original și al doilea indiciu). Continuați până când cuvântul este ghicit.

Varianta 3. "Creier mare". În acest joc, jucătorii oferă indiciu primul fonem al cuvântului căutat împreună cu un cuvânt indiciu. Spre deosebire de „Eu spionez”, jucătorii nu trebuie să vadă obiectul, dar trebuie să gândească cu „creierul lor mare”. De exemplu, „Mă gândesc cu creierul meu mare, la ceva care face parte dintr-un copac și începe cu b”.

16.

Coșul de cumpărături

Competențe vizate:

- Concentrarea atenției, memorare/redare fidelă și rapidă (atenționale și mnezice), respectarea secvențialității, găsirea și enunțarea rapidă de răspunsuri/soluții la provocări
- Transmiterea unor informații printr-o suită de enunțuri înlanțuite logic

Resurse materiale: diverse obiecte sugestive pentru situațiile concrete propuse

Descrierea sarcinii:

- În pereche sau în grup, unul dintre participanți va spune următoarea propoziție: „Ieri am fost la piață și am cumpărat pește.”
- Următorul participant repetă prima propoziție și adaugă un alt lucru pe care l-a cumpărat. De exemplu, „Ieri am fost la piață și am cumpărat pește și banane.”
- Fiecare participant, la rândul său, repetă propoziția precedentă și adaugă încă un element. Elevii trebuie să se concentreze pentru a-și aminti toate lucrurile, în ordinea corectă.

Idei de adaptare: pot fi introduse diverse locații, situații cu adaptarea răspunsurilor la acestea

Ex.: ”La spațiul de joacă”, ”În excursie la munte/la mare”, ”În vizită la...”, ”La întâlnirea...”, ”La Zoo” etc.

17.

Ce se poate face?

Competențe vizate:

- Utilizarea activă și variată a cuvintelor din diferite arii ale vocabularului
- Formularea unor enunțuri proprii în diverse situații de comunicare

Resurse materiale: post-it-uri cu cuvinte

Descrierea sarcinii:

- Scrieți pe post-it-uri cuvinte. Invitați copilul să aleagă unul dintre post-it-urile cu cuvinte și să numească 5 lucruri pe care le poate face sau care se pot face cu obiectul/lucrul denumit de cuvântul ales. De exemplu, pentru cuvântul ”copac”: să urci, să tai, să crești, să cadă și să absoarbă dioxidul de carbon.

Idei de adaptare:

- În loc de cuvinte pot fi obiecte în formă reală, de jucărie sau desene/imagini ale acestora.
- Copilul poate mima cele 5 acțiuni, solicitând celorlalți participanți să le numească.

18.

Henric al VIII-lea

Competențe vizate:

- Descrierea unui personaj dintr-o carte/dintr-un film sau a unui personaj imaginar urmărind un set de repere
- Identificarea, recunoașterea și exprimarea clară a gândurilor și a emoțiilor

- Exprimarea unor idei, sentimente, păreri prin intermediul limbajelor convenționale și neconvenționale

Resurse materiale: coli de hârtie, creioane colorate

Descrierea sarcinii:

- Participanții sunt împărțiți în două grupuri.
- Fiecare grup își alege o figură istorică sau un personaj fictiv, de ex. Omul Păianjen. Pentru fiecare personaj ales se va întocmi o listă cu caracteristicile care îl descriu cel mai bine.
- De exemplu. Scufița Roșie: bună, fericită, de ajutor, inocentă și tânără etc.
- Pe baza caracteristicilor exprimate, personajul va fi reprezentat într-o manieră artistică (scris, colaj, mimare, desen, folosirea plastilinei etc.) de fiecare grupă și identificat de grupul partener.

Idei de adaptare:

- Participanții pot fi invitați să mimeze caracteristicile personajelor alese, iar grupul partener să identifice astfel personajele.
- Participanții pot spune inițiala fiecărei caracteristici, iar grupul partener să le numească prin încercare/eroare, înainte de a recunoaște personajul în reprezentarea artistică

În felul cuvântului ...

Competențe vizate:

- Asocierea emoțiilor de bază cu elemente simple de mișcare, gestică, limbaj nonverbal și paraverbal
- Recunoașterea și exprimarea emoțiilor de bază în situații simple, familiare

Resurse materiale: Planșe scrise cu diverse adjective (de exemplu: fericit, dureros, bucuros, rapid, dezordonat, liniștit și trist)

Descrierea sarcinii: Mai întâi se verifică înțelegerea semnificației fiecărui adjectiv, pentru a ne asigura că fiecare elev îl cunoaște (poate să fie aplicat doar unui singur elev). Un elev iese din clasă, în timp ce ceilalți aleg un adjectiv. Unul din elevii rămași în clasă va efectua o sarcină comună, atunci când revine colegul lor. Sarcina va fi cerută de un alt elev și va fi efectuată mimând prin gest și expresie facială adjectivul ales (de exemplu: Matei, pregătește-te pentru masă!). Elevul care a părăsit încăperea, după ce revine în clasă, asistă la acea mimă, i se solicită să identifice după expresiile mimico-faciale și gestuale, adjectivul ales de colegii lui.

Dacă nu înțelege mesajul transmis, poate să fie interpretat de un alt coleg, dar printr-o altă sarcină, însă mimând același adjectiv.

Dacă primul copil ghicește corect, al doilea iese din cameră și se alege un alt cuvânt.

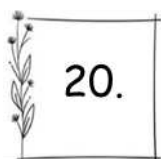
Idei de adaptare: 1. Pot fi selectați simultan mai mulți copii.

• **Exemple de adjective:** încet, dureros, cu bucurie, repede, dezordonat, liniștit, trist, energic, încrucișat, tare, dramatic, fericit, liniștit, solemn, grațios, orbește.

• **Exemple de sarcini** (fie pentru un copil, fie pentru mulți copii) pentru a realiza acțiunea sau a pretinde că:

- scrie pe tablă „Pisica s-a așezat pe saltea”.
- treci prin sala de clasă
- dans
- faceți o ceașcă de ceai
- bea o băutură în pub/cafenea
- îmbracă-te
- periați-vă părul/dinții

- culege niște flori și dă-le cuiva
- spală-te
- vorbești unul cu altul la telefon.

20.

O hartă pentru un cuvânt (*hartă conceptuală*)

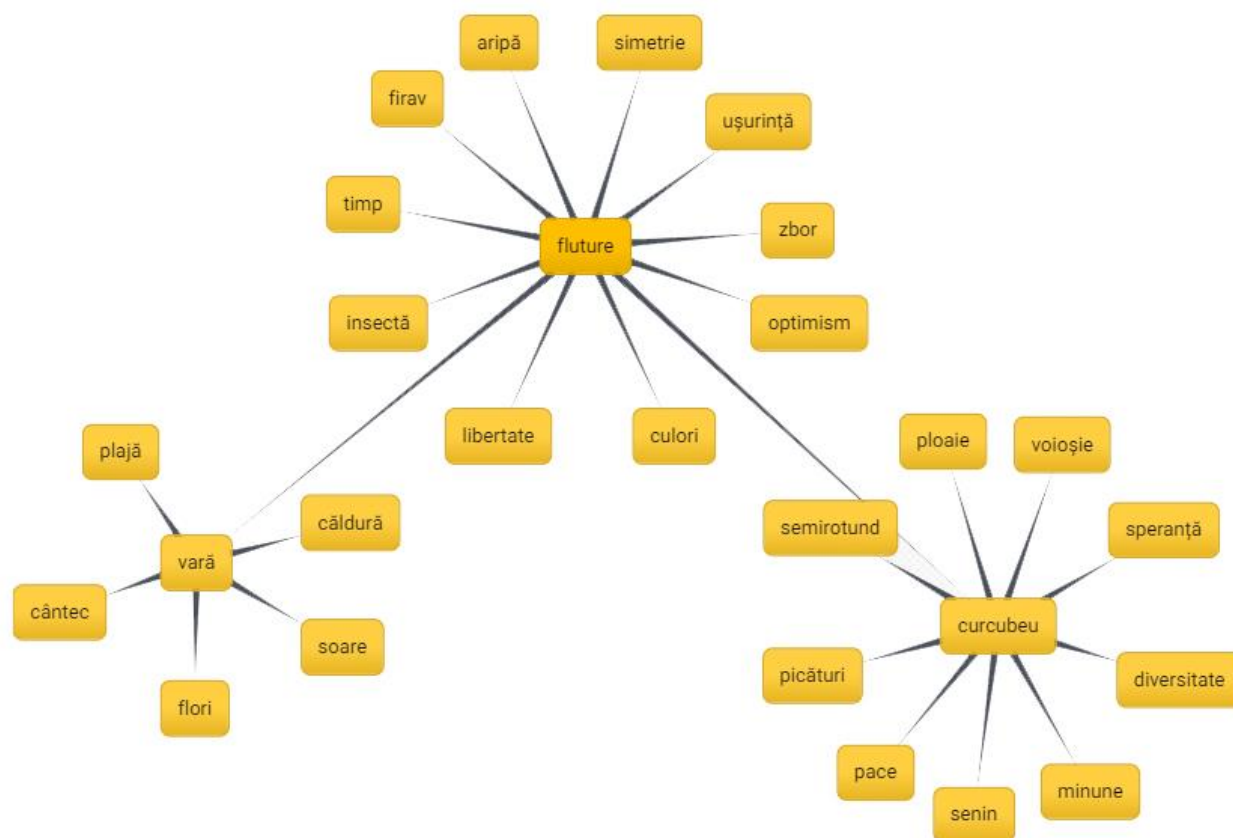
Competențe vizate:

- asocierea cuvintelor cu alte cuvinte
- activizarea vocabularului

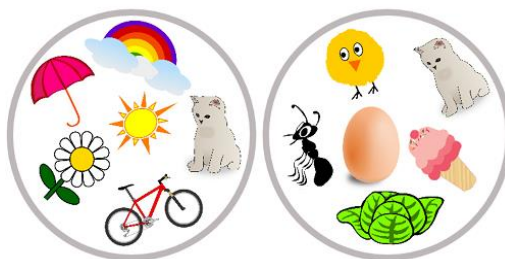
Resurse materiale: cartonașe cu diverse categorii de obiecte

Descrierea sarcinii: Se solicită elevului să extragă un cartonaș cu o imagine. Sarcina lui este de a construi harta semantică pentru cuvântul respectiv.

De exemplu:

Idei de adaptare: Se poate utiliza jocul Super Duo sau Dobble. Elevul va găsi ilustrația comună, după care va construi harta semantică pentru cuvântul identificat.

21.

Ce te-ar face să simți...?

Competențe vizate:

- Relatarea unei întâmplări pe baza unor întrebări de sprijin
- Identificarea, recunoașterea și exprimarea clară, în scris, a gândurilor și a emoțiilor
- Transmiterea unor mesaje verbale și nonverbale simple despre propriile experiențe de viață

Resurse materiale: coli de hârtie, creioane

Descrierea sarcinii:

- Elevului i se propun următoarele ”Alege la întâmplare o emoție și denumește-o. Descrie, într-un text scurt, ce anume te-ar face să simți în acest fel. Gândește-te la momentele în care te-ai simțit așa. *Ce s-a întâmplat? Care a fost contextul? Ai fost singur sau cu cineva?* Gândește-te la cât mai multe aspecte poți.”
- Colegii pot face sugestii despre situații în care pot experimenta emoția menționată.

Idei de adaptare:

- Cereți copiilor să se gândească la o emoție și să scrie un scurt text despre aceasta.
- Apoi, vor citi celorlalți textul. Ceilalți copii trebuie să ghicească emoția.

<https://shopro.can-global.com/content?c=emotii%20imagini&id=16>

22.

Asocieri de cuvinte

Competențe vizate:

- Manifestarea interesului pentru participarea la interacțiuni orale
- Exprimarea propriilor idei referitoare la contexte familiare, manifestând interes și încredere în sine

Resurse materiale: jetoane cu imagini

Descrierea sarcinii: Elevul alege o imagine, o denumește, apoi continuă prin a spune un alt cuvânt care are legătură cu cuvântul care denumește imaginea. Un alt elev sau terapeutul spune un alt cuvânt care face legătura cu cel anterior și astfel se poate continua jocul. Dacă se spune un cuvânt a cărei conexiune nu este identificabilă, aceasta trebuie explicată.

De exemplu: Egipt – mami – tata – barbă – Moș Crăciun – Crăciun – copaci – frunze – pleacă -

Idei de adaptare: 1. Se pot cere anumite domenii sau teme, de exemplu „La fermă”.

23.

Poemul cinci (Cinquain poems)

Competențe vizate:

- Exprimarea conștientă și creativă, utilizarea unui vocabular variat
- Exprimarea propriilor idei referitoare la contexte familiare, manifestând interes și încredere în sine

Resurse materiale: coli de hârtie, creioane

Descrierea sarcinii:

Creați o poezie într-un mod inovator.

„Regulile” pentru poezie sunt:

Rândul 1: Un substantiv (ar putea fi o temă/categorie generală)

Rândul 2: Două adjective despre substantiv

Rândul 3: Trei verbe despre substantivul care se termină în -nd

Linia 4: O propoziție/frază

Linia 5: Un sinonim pentru substantivul original (sau ceva specific)

Exemplu:

Trafic
Zgomotos, ocupat
Claxonând, repezând, oprind
Nu mă duc nicăieri.
Mașini

Idei de adaptare:

- Poate fi specificată categoria din care să facă parte substantivul (ex. animale, obiecte din mediu, rechizite etc.)
- Poate fi specificată inițiala substantivului sau numărul de silabe ale acestuia

24.

Cititul și Turnul de lemn

Competențe vizate:

- Respectarea secvențierii sarcinilor de îndeplinit
- Receptarea unei varietăți de mesaje scrise, în contexte de comunicare cunoscute

Resurse materiale: elementele jocului „Turnul de lemn”

Descrierea sarcinii:

- Folosiți „Turnul de lemn” pentru această activitate
- Instalează turnul. Mai întâi, puneți blocurile de lemn pe o suprafață plană. Apoi, stivuiți blocurile în seturi de trei până când ați construit un turn.
- Înainte de a juca, asigurați-vă că structura este solidă, turnul construit nu are nevoie de niciun suport extern.
- Folosiți mâinile sau un obiect plat pentru a netezi părțile laterale.
- Alegeți un copil care să extragă primul bloc
- Dați instrucțiuni copiilor: -Scoate cu grijă un bloc de la orice nivel al turnului, cu excepția vârfului. Căutați blocul care e cel mai ușor de îndepărtat sau care va perturba cel mai puțin stabilitatea turnului. Puteți împinge blocul sau trage blocul, în funcție de unghiul și de locația sa.

După ce eliminați un bloc, trebuie să alegeți o bucată de hârtie și să citiți un text scurt. Amintiți-vă: puteți atinge turnul doar cu o mână, o dată. Această regulă îi împiedică pe jucători să țină turnul neclintit în timp ce extrag blocurile.

Textele folosite pot fi fragmente scurte din basme sau din alte cărți cunoscute de elevi.

Idei de adaptare:

- textele folosite pot fi mesaje motivaționale sau informații surpriză pentru elevi

Jocul „Prrrr” și „Pukutu”

Competențe vizate:

- Extragerea informațiilor din comenzi verbale și asocierea lor în contexte diverse

Descrierea sarcinii: Se solicită copilului să-și imagineze două păsări: una scoate sunetele PRRRRR, cealaltă PUKUTU. I se spune că trebuie să răspundă corect la comenzile pe care le aude, adică, pentru PRRRR, va sta în picioare și va da din mâini, ca o pasăre, iar pentru PUKUTU va rămâne liniștit fără să se miște.

Idei de adaptare: Jocul se poate complica prin introducerea unei comenzi noi, de exemplu PȘȘȘ, la care copilul se va așeza în poziția ghemuit (pasărea se odihnește).

Jocul Super Duo sau Dobble

Competențe vizate:

- Receptarea, identificarea și transmiterea de informații pe baza abilităților atenționale și mnezice
- Utilizarea conștientă a vocabularului, exprimarea orală clară și cursivă
- Formularea unor enunțuri proprii în diverse situații de comunicare

Resurse materiale: cardurile jocului Super Duo

Descrierea sarcinii:

Folosiți cărți cu simboluri diferite pentru obiecte.

Varianta 1: Cereți copilului să numească obiectele de pe un cartonaș.

Varianta 2: Folosiți două cartonașe și întrebați copilul ce obiect este comun.

Varianta 3: Cereți copilului să se uite la un cartonaș și să memoreze obiectele de pe acesta. Apoi, cereți-i să închidă ochii timp de 20 de secunde. Întoarceți cartonașul cu fața în jos. Copilul expune oral obiectele pe care și le amintește, iar ceilalți numără câte obiecte au fost identificate.

Varianta 4: Cereți copilului să vă spună o poveste folosind cuvinte ce denumesc obiectele care se află pe cartonaș (folosind toate obiectele sau doar o parte din ele).

Varianta 5: Pune un cartonaș cu fața în sus în mijlocul mesei. Celelalte cartonașe vor fi împărțite participanților cu fața în jos. Când spui „START“, participanții trebuie să găsească un obiect comun pe cardul lor și pe cel din mijloc și să îl numească corect. Apoi plasează cardul peste cel din mijloc. Jocul continuă la fel până când unul dintre participanți termină cardurile.

27.

Describe-I!

Competențe vizate:

- Identificarea, recunoașterea și exprimarea clară, a gândurilor și a emoțiilor, utilizarea unui vocabular variat
- Transmiterea unor informații printr-o suită de enunțuri înlănțuite logic
- Participarea cu interes la dialoguri simple, în diferite contexte de comunicare
- Exprimarea propriilor idei referitoare la diferite contexte, manifestând interes și încredere în sine
- Exprimarea unor idei, sentimente, păreri prin intermediul limbajelor convenționale și neconvenționale

Resurse materiale: imagini din povești/basme cunoscute de copii, coli de hârtie, creioane colorate...

Descrierea sarcinii:

- Fiecare copil va alege o imagine reprezentând o scenă de basm.
- Fiecare copil face un brainstorming pentru a menționa cuvinte care descriu scena din imagine sau sunt reprezentative pentru aceasta.
- Sugerați copiilor că, de exemplu, în descrierea unei persoane, pot fi menționate informații precum aspectul, mișcarea, vorbirea și personalitatea acesteia.
- Copiii se pot gândi la personaje, acțiuni, emoții etc.
- Cereți copiilor să aleagă un cuvânt dintre cele generate și să-l reprezinte într-un mod creativ (desen, pictură, metoda colajului, mimare, scriere, folosirea argilei sau plastilinei etc.).
- Alți copii trebuie să ghicească care este cuvântul reprezentat.

Competența vizată:

- Recunoașterea conexiunilor logice
- Utilizarea activă a cuvintelor din diferite arii ale vocabularului

Materiale necesare: lista cu propoziții

Descrierea sarcinii: - *Completați propozițiile, gândindu-vă la ce înțeles are ceea ce auziți !*

Cățelul este pentru câine așa cum pisoiul este pentru ... (**pisică**).

Grațios este pentru neîndemânatic precum fierbinte este pentru ... (**rece**).

Gram este pentru kilogram precum centimetru este pentru ... (**metru**).

Brazii sunt pentru Crăciun precum ouăle sunt pentru ... (**Paște**).

Merele sunt pentru fructe precum prazul este pentru ... (**legume**).

Lebedele sunt pentru păsări precum codul este pentru ... (**pește**).

Ușor este pentru pană precum greu este pentru ... (**orice obiect greu**).

Dulce este pentru zahăr precum este acru pentru (**orice acru lamâie, oțet**).

Arborele este pentru frunze precum floarea pentru ... (**petale**).

Periuța de dinți este pentru dinți precum este piaptănușul pentru ... (**păr**).

Albul este pentru negru precum sus este pentru ... (**jos**).

Scurt este pentru lung precum este lumina pentru ... (**întuneric**).

Albinele sunt pentru stup precum sunt oamenii pentru ... (**case**).

Bucătarul este pentru mâncare precum este artistul pentru ... (**artă**).

A place este pentru iubire precum este a displace pentru ... (**ură**).

Luna este pentru noapte precum soarele este pentru ... (**ziua**).

Bunul este pentru rău precum este negrul pentru ... (**alb**).

Pana este pentru pasăre precum blana este pentru ... (**mamifere**).

Griul este pentru negru precum roz este pentru ... (**roșu**).

A cânta este pentru cântat precum este a dormi pentru ... (**dormi**).

Benzina este pentru mașină precum este curentul electric pentru ... (**bec**).

Zâmbetul este pentru încruntarea sprâncenelor precum frumos este pentru ... (**urât**).

Vaca este pentru mamifer precum este șarpele pentru ... (**reptile**).

Creionul este pentru scris precum sunt foarfecele pentru ... (**tăiat**).

Sunetul este pentru ureche precum mirosul este pentru ... (**nas**).

Dormitorul este pentru dormi precum este pentru bucătărie pentru ... (**gătit**).

Aproape este pentru departe precum deschis este pentru ... (**încis**).

Bebeluşul este pentru a se târî precum este broasca pentru ... (**a sări**).

Mătuşa este pentru femeie precum este unchiul pentru ... (**bărbat**).

Maşina este pentru drum precum barca este pentru ... (**apă**).

Foame este pentru a mânca precum obosit este pentru ... (**a dormi**).

Artistul este pentru tablou precum vedeta de cinema este pentru ... (**film**).

Luna este pentru pământ precum este pământul pentru ... (**soare**).

Mărul este pentru mâncat precum este patul pentru ... (**dormi**).

Perna este pentru moale precum o piatră pentru ... (**tare**).

Maşina este pentru roată precum este avionul pentru ... (**aripă**).

Focul este pentru pompier precum boala pentru ... (**medic**).

Cuvinte, cuvinte, cuvinte

Competențe vizate:

- Exprimarea propriilor idei referitoare la diferite contexte, manifestând interes și încredere în sine
- Scrierea unor mesaje, în diverse contexte de comunicare

Materiale necesare: poze/imagini unde apar persoane care transmit sentimente, se mișcă într-un anumit fel etc.

Descrierea sarcinii: Împărțiți grupul în două. Fiecare grup va alege o poză. Rugați copiii să se uite la imagine, să găsească și să scrie pe fișă cuvinte pentru fiecare categorie de mai jos:

- Cuvinte pentru a descrie decorul
- Cuvinte pentru a descrie cum arată personajul
- Cuvinte pentru a descrie sentimentul
- Cuvinte pentru a descrie cum vorbește personajul
- Cuvinte pentru a descrie felul în care personajele merg sau se mișcă

Idei de adaptare: Alte cuvinte în concordanță cu tema.

Creați o poveste

Competențe vizate:

- Relatarea unei întâmplări imaginate pe baza diferitelor tipuri de suport – imagini, întrebări, enunțuri cu rol de ghidaj
- Manifestarea disponibilității pentru transmiterea în scris a unor idei

Materiale necesare: cărțile jocului de masă Dixit sau orice alte cărți cu imagini

Descrierea sarcinii: Împărțiți elevii în 2-3 grupuri, fiecare grup va alege 7 cărți aleatoriu.

Sarcina lor este să creeze o poveste bazată pe cel puțin 5 dintre cărți; pot alege în ce ordine să folosească cardurile.

Lăsați elevii să se gândească la poveste și să o noteze. Numiți câte un elev din fiecare grup pentru a citi povestea creată celorlalți. Cereți să vă arate ce cărți au păstrat și ce cărți au scos din cele 7.

Idei de adaptare: - puteți aplica activitatea și unu la unu

- Puteți oferi întrebări sau enunțuri cu rol de ghidaj

Jocul Nu – Fără

Competențe vizate:

- Transmiterea unor informații printr-o suită de enunțuri înlănțuite logic
- Exprimarea propriilor idei referitoare la diferite contexte, manifestând interes și încredere în sine

Materiale necesare: minge sau orice obiect ușor

Descrierea sarcinii: Rugați copiii să formeze un cerc. Un jucător va arunca o minge sau orice obiect ușor altui jucător și va începe fraza „*Nicio/niciun/nu este/nu există ... fără*” (de exemplu, „Nu este vară fără flori”). Persoana căreia i se adresează trebuie să prindă mingea și să răspundă cu un alt „Nicio/niciun... fără” spunând (de ex. „*Nu este pâine fără firimituri*”).

Jocul se continuă pe măsură ce mingea este aruncată de la jucător la jucător, fiecare adăugând, la rândul său, afirmațiile „nu este ... fără”.

Dacă unul dintre jucător nu poate continua, restul grupului poate să-l ajute.

Idei de adaptare:

Putem să cerem formularea unor propoziții mai lungi, cerând copiilor să formuleze propoziția cu două substantive. Ex. *Nu este iarnă fără frig și zăpadă.*

Activități pentru profesori

Împărtășește problema, folosește-ți abilitățile

Competențe vizate:

- Rezolvarea mai optimă a problemelor
- Conștientizarea abilităților proprii

Materiale necesare: hârtie sau cartonașe, markere

Descrierea sarcinii: Distribuți hârtie sau cartonașe și markere pentru participanți.

Cereți participanților pe o parte a cartonașului, să scrie două probleme majore cu care se confruntă în munca lor, iar pe cealaltă parte să enumere abilitățile necesare pentru a rezolva acele probleme.

Rugați-i să-și împărtășească informațiile pe care le-au notat, să se gândească la problemele celorlalți participanți și să nu vorbească.

După ce s-au gândit și au analizat individual, lăsați-i să discute cum și-ar folosi abilitățile pentru a rezolva problemele.

Idei de adaptare:

-Putem să efectuăm acest joc și cu elevii cu cerințe educaționale speciale, cerându-le să scrie pe o parte a hârtiei cu ce greutăți se confruntă în procesul de învățare, iar pe cealaltă parte să scrie ce abilități bune au, care îi ajută în timpul învățatului.

-Totodată, acest joc se poate folosi și cu părinții, să aflăm de la ei problemele actuale cu care se confruntă copilul lor și abilitățile foarte bine dezvoltate, pe care ei știu că le au.

Roata

Competențe vizate:

- Conștientizarea sistemului de relații între profesori/între elevi

Materiale necesare: markere, hârtie

Descrierea sarcinii: Distribuți markere și hârtie tuturor participanților.

Cereți tuturor să se gândească la relațiile lor de muncă (colaboratori, superiori, colegi etc.).

Cereți participanților să deseneze o roată cu spițe de diferite lungimi. La sfârșitul fiecărei spițe scrieți numele uneia dintre persoanele la care v-ați gândit.

Lungimea spițelor va coincide cu importanța persoanelor respective în munca dumneavoastră. Astfel, persoana/persoanele cele mai importante se plasează cel mai aproape de centrul roții (la capătul spițelor scurte), iar persoana cea mai puțin importantă va fi cea mai îndepărtată. Scrieți și rolul lor profesional.

Cereți fiecărui participant să discute:

- *Ești mulțumit de roata ta?*

- *Cât de mult s-a schimbat diagrama dumneavoastră în ultimul an?*

Cereți fiecărui participant să deseneze din nou roata pentru o situație ideală. Ei pot adăuga noi roluri profesionale (fără nume), dacă este necesar.

- *Ce poți face pentru ca această schimbare să aibă loc?*

Ideii de adaptare: același joc se poate folosi și cu elevi.

Activități pentru părinți

Șotron cu cuvinte

Competențe vizate:

- Efectuarea săriturilor cu coordonarea motricității
- Citirea cât mai rapidă și exactă a cuvintelor (mai scurte, mai lungi)
- Utilizarea activă a cuvintelor din diferite arii ale vocabularului

Materiale necesare: cretă

Descrierea sarcinii: Desenați un șotron pe trotuar sau pe alee și scrieți cuvintele țintă în fiecare casetă. Apoi cereți jucătorului să pronunțe cuvintele cu voce tare pentru a exersa sunetele vorbirii în timp ce sare șotronul. Putem să cerem copiilor să citească cuvintele scrise, înainte să sară șotronul.

Ideii de adaptare: În șotron putem să scriem diferite tipuri de cuvinte (ex. CV-CV, CV-CVC etc.), putem să scriem numai verbe, adjective, cuvinte legate de trăsături etc.

Jocul alfabetului

Competențe vizate:

- Recunoașterea și denumirea literelor
- Evocarea alfabetului
- Găsirea unor cuvinte cu sunetele alfabetului/scrierea unor cuvinte cu fiecare literă din alfabet

Materiale necesare: hârtie, instrument de scris

Descrierea sarcinii: În timp ce conduceți cu mașina sau vă plimbați, rugați copilul să încerce să găsească în mediu cât mai multe litere din alfabet. Copiii mai mari pot scrie fiecare literă pe care o găsesc pe o bucată de hârtie.

Pentru o provocare suplimentară, rugați-i să spună câte un cuvânt care începe cu fiecare literă pe care o găsesc.

Joc de ascunselea cu cuvinte/jetoane

Competențe vizate:

- Pronunțarea corectă a sunetelor
- Citirea cât mai corectă, mai rapidă a cuvintelor

Materiale necesare: jetoane cu imagini/cu cuvinte (imaginile puteți să le tăiați din revistele promoționale a diferitelor magazine), săculeț de pânză

Descrierea sarcinii: Rugați copiii să găsească cartonașele pe care le așezați în diferite locuri prin casă. Când găsesc un cartonaș, cereți-le să pronunțe corect/să citească cuvântul de pe cartonaș. Pentru cei care nu știu să citească, folosiți jetoane cu imagini.

Idei de adaptare: Ascundeți jetoanele într-un săculeț de pânză, din care copilul să le tragă câte unul, citind cuvintele sau denumind imaginea cu pronunțare corectă.

Denumește zece

Competență vizată:

- Utilizarea activă a cuvintelor din diferite arii ale vocabularului

Materiale necesare: jetoane

Descrierea sarcinii: Copilului i se specifică o categorie și i se cere să numească zece lucruri care se încadrează în acea categorie. De exemplu, puteți cere copilului să numească zece culori, fructe, animale, îmbrăcăminte, jucării, mâncăruri, mijloace de transport, sporturi, adjective, instrumente muzicale, țări, cărți, cântece, insecte, locuri unde pot călători, obiecte rotunde, lucruri care ne fac să zâmbim, personaje din desene animate, obiecte din clasă, haine etc.

Idei de adaptare: Joc cu jetoane: din fiecare categorie punem câte două imagini, copilul găsește perechile, denumește categoria, după care trebuie să mai enumere alte cuvinte din această categorie (în funcție de vârsta copilului îi cerem mai puține sau mai multe cuvinte).

Joc axat pe sunet

Competența vizată:

- Evocarea cuvintelor care încep cu o literă dată, formulând propoziții

Descrierea sarcinii: Un jucător spune alfabetul, în gând, iar la un moment dat, un altul îl oprește. Primul jucător pronunță sunetul la care a ajuns, iar celălalt trebuie să formuleze o propoziție în care să apară cât mai multe cuvinte cu sunetul dat. Apoi, pe rând, fiecare din grup formează o altă propoziție.

De exemplu, dacă jucătorii aleg sunetul „S”, un jucător ar putea spune: „*Sandra stă stresată pe scaun*”, „*Sandu sâmbătă se dă cu sania.*”, „*Somnorosul Sabin sare sus.*”

6.

Muzică și cuvinte

Competența vizată:

- Înțelegerea versurilor muzicale, a sensurilor figurate

Materiale necesare: cântece în format audio sau audio-video și textele cântecelor

Descrierea sarcinii:

- Alegeți două dintre melodiile preferate ale copilului și imprimați versurile (sau vizualizați-le pe suport digital).
- Elevii trebuie să asculte cu atenție fiecare cântec și să îl descrie, referindu-se la: *Ce instrumente se aud? Cărui gen aparține melodia și care este mesajul general? Unde s-ar putea cânta această melodie? etc.* Putem să explicăm și înțelesul figurat al versurilor.
- Apoi trebuie să compare cele două cântece pentru a-și da seama prin ce se aseamănă și prin ce diferă.

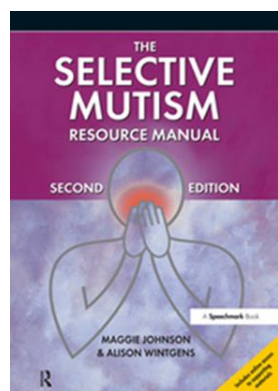
II. Exemple de bune practici

ZapSplat este una dintre cele mai mari biblioteci digitale gratuite de sunete și efecte sonore din lume. Aici veți găsi sunete de calitate care pot fi folosite în orice situație deoarece nu sunt cu drept de autor.

Categoriile pe care le găsiți sunt variate precum: animale, desene animate, explozii, aparate electrocasnice, sunete din gospodărie, sunete din spital, sunete scoase de om, instrumente muzicale, sunete din natură, sunete din locuri publice, sport, vehicule, tehnologie, război etc.

Acesta este link-ul <https://www.zapsplat.com/> unde puteți găsi diferitele tipuri de sunete care se pot descărca pentru a crea jocuri de dezvoltare a auzului.

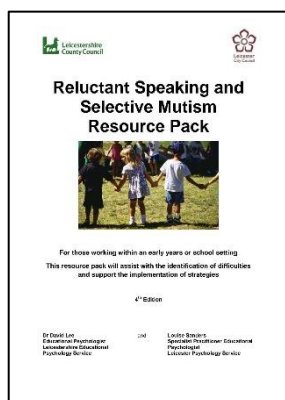
Selective Mutism Resource Manual 2nd edition

<https://www.routledge.com/The-Selective-Mutism-Resource-Manual-2nd-Edition/Johnson-Wintgens/p/book/9781909301337> este o carte pentru cei care vor să înțeleagă, să evalueze și să gestioneze mutismul selectiv. Are un conținut cuprinzător și practic, bazându-se pe managementul anxietății, psihologia comportamentală având ca suport experiența clinică a autorilor.

Face o rezumare actualizată a literaturii și teoriei de specialitate contribuind la aprofundarea și înțelegerea mutismului selectiv.

Cuprinde și o multitudine de idei cu privire la evaluare și management în mediul familiar, școlar și comunitar.

Este o carte pentru persoanele care suferă de mutism selectiv, precum și pentru clinicieni, terapeuți, educatori și familii ale persoanelor cu mutism selectiv.

Reluctant Speaking and Selective Mutism Resource Pack este o broșură destinată celor care sunt începători în ceea ce privește meseria în instituțiile școlare, fiind utilă în identificarea dificultăților și sprijin în implementarea diverselor strategiilor în ceea ce privește mutismul selectiv.

<https://www.leicestershire.gov.uk/sites/default/files/field/pdf/2018/8/21/Selective-Mutism-Resource-Pack-Aug-2018.pdf>

My Mouth Music Songs (Colecție de cântece pentru fiecare sunet al alfabetului)

<https://www.childrens.health.qld.gov.au/wp-content/uploads/PDF/my-mouth-music-booklet.pdf>

Cântece utile pentru stimularea sunetelor vorbirii la copiii cu despicătură palatină.

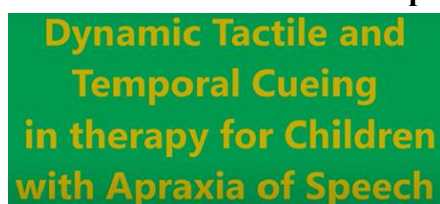
Este o carte cu activități, bazate pe melodii și cântece, care urmăresc să maximizeze posibilitățile copilului de a exersa sunetele vorbirii. Conține câteva sfaturi pentru părinți și pentru cei care lucrează cu copii referitoare la utilizarea muzicii pentru dezvoltarea vorbirii copiilor.

Cântecul special creat pentru literele alfabetului de către un terapeut. Acest cântec a fost adaptat pentru limba română de către profesorii Murvai Cristina și Țambrea Mihaela.

https://www.youtube.com/watch?v=rgnGGlfjdbM&ab_channel=LogopedaSpeechTherapy

Modelul DTTC folosit în terapia apraxiei verbale la copii

Sesiunile de terapie sunt structurate pentru a oferi copilului MULTĂ practică, deoarece exersarea este esențială pentru învățarea oricărei abilități motorii, inclusiv a vorbirii. Terapeuții folosesc metode simple și rapide de întărire, care mențin copilul concentrat și angajat în timpul sesiunilor de terapie, pentru a maximiza învățarea motrică.

În acest videoclip este prezentat modelul DTTC (modelul temporal dinamic și tactil) în terapia apraxiei la copii: https://www.youtube.com/watch?v=lqB7StZVESE&ab_channel=RuthannPannebaker

The
Michael Palin
Centre
for stammering

The Palin Parent-Child Therapy Approach (Abordare terapeutică a bâlbâielii – planul pentru terapie părinte - copil)

https://www.youtube.com/watch?v=zs2aEopNu1k&ab_channel=SadieSmith - Acest video prezintă fragmente dintr-o sesiune de terapie a bâlbâielii, dar și mărturii ale părinților asupra evoluției copiilor în terapie. Totodată materialul accentuează locul și rolul părintelui în terapia logopedică.

Străfurnica și prietenii săi, Manual de dicție pentru copii, Volumul 1, de Carmen Ivanov, Editura Favorit, 2015.

Străfurnica este un manual de dicție conceput pentru copii, util și în terapia logopedică, care prezintă metode de exersare a elementelor de dicție: volumul vocii, ritmul, pronunția, tonalitatea, într-o vastă culegere de exerciții, cu peste 400 de aplicații practice.

Exemplu de exercițiu din Străfurnica:

https://www.youtube.com/watch?v=b6ueb-7nhXc&ab_channel=Blog%C3%AEnTandem

Străfurnica în căutarea Atlantidei, Manual de dicție pentru copii, Volumul 2 de Carmen Ivanov, Editura Favorit, 2016 este o carte în care exercițiile de dicție realizate prin intermediul aventurilor într-o lume subacvatică, plină de mister îi ajută pe copii să vorbească mai bine și le dezvoltă vocabularul.

Conține informații despre psihologia vocii, sfaturi pentru părinți legate de aparatul fonator, de tonul și volumul vocii, de ritmul vorbirii, precum și exerciții de încălzire a aparatului fonator și frământări de limbă.

Șase sași în șase saci (<https://carturesti.ro/carte/sase-sasi-in-sase-saci-manual-de-dictie-204164>) este un manual de dicție pentru adulți de Carmen Ivanov, Editura Favorit, 2013.

Această carte aduce în prim plan metode de exersare a vorbitului în public, a elementelor de dicție:

- volumul vocii
- tonalitatea
- ritmul vorbirii
- respirația
- pronunția clară
- dificultăți articulatorii.

Este o culegere de exerciții și de aplicații practice care ajută la dezvoltarea și corectarea dicției persoanelor adulte: persoane cu deficiențe în sfera vorbirii, prezentatori radio/TV, jurnaliști, reporteri, politicieni, sportivi, medici, preoți, persoane care lucrează în vânzări, studenți etc.

Manualul conține texte cu grad de dificultate ridicat la nivelul pronunției și semnificației cuvintelor, materialul verbal fiind structurat pe sunete și pe grupuri de sunete.

III. Yoga în logopedie

YOGA poate oferi o completare excelentă pentru abordarea terapiei logopedice clasice adresate tulburărilor de vorbire și limbaj. Domeniile de dezvoltare legate de vorbire, limbaj și comunicare pe care yoga le poate facilita sunt comunicarea prelingvistică, dezvoltarea și susținerea respirației pentru vorbire, planificarea motrică, vocabularul/conceptele, jocul simbolic și alfabetizarea emergentă.

Cum putem folosi yoga pentru dezvoltarea vorbirii și a limbajului?

1. Posturi de yoga care facilitează producerea zgomotelor/sunetelor

Multe dintre pozițiile de yoga inspirate de animale încurajează producerea de zgomote/sunete. Aceste producții orale îmbunătățesc articulația și pronunția. Copiii învață să-și modifice poziția buzelor, să folosească limba și dinții în moduri diferite, pe măsură ce exersează emiterea diferitelor sunete specifice animalelor. Acestea includ, spre exemplu, postura leului (răget), postura dinozaurului (orice zgomot alegeți), postura albinei bâzâind, postura șarpelui (șuierat) etc.

2. Orientarea spațială, cunoașterea și utilizarea vocabularului pozițional

Vocabularul pozițional înseamnă pur și simplu folosirea și înțelegerea unor cuvinte precum, mai sus, mai jos, în mijloc, înăuntru, afară, în jur, în față, în spate, opus, deasupra, în jos, între, lângă, precum și cuvinte care descriu poziția relativă a oamenilor sau a obiectelor.

3. Yoga crește coordonarea și controlul muscular

Yoga are ca scop creșterea coordonării între musculatura și respirația copilului prin diferite posturi și exerciții de respirație.

4. Abilitățile de ascultare și înțelegere sunt exersate și consolidate în exercițiile de yoga

Exercițiile îi încurajează pe copii să-și dezvolte abilitățile de ascultare pentru a putea urma instrucțiunile (ca profesori, explicați, pas cu pas, cum să realizeze fiecare poziție).

Postura leului

- Așezați-vă cu mâinile pe genunchi. Asigurați-vă că coloana vertebrală vă este dreaptă.
- Respirați cel puțin de două ori adânc (diafragmatic) înainte de a vă asuma poziția.
- Apăsați palmele pe genunchi. Țineți degetele deschise asemănător cu ghearele unei feline.
- Ridicați umerii și mișcați corpul ușor înainte.
- Inspirați profund pe nas.
- Scoateți limba și expirați cu forță contractând mușchii abdominali cât mai mult posibil.
- Dați ochii peste cap, concentrați-vă pe punctul central dintre sprâncene.
- Simțiți forța propriului corp aplecându-se înainte în timp ce vă apăsați palmele pe genunchi și impulsul expirației.
- După expirul complet, reluați postura relaxată.

Postura arborelui

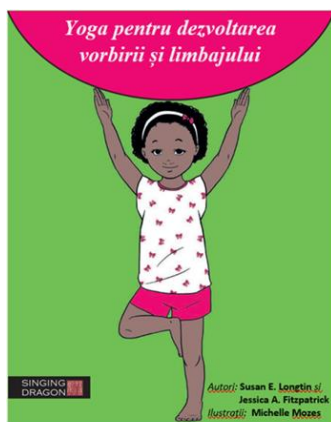

- Pentru început, stați drept, ținând brațele lângă corp.
- Îndoți genunchiul drept și puneți piciorul drept pe coapsa stângă.
- Țineți piciorul stâng drept.
- Respirați adânc după ce vă găsiți echilibrul. Ridicați brațele încet deasupra capului. Lipiți palmele și priviți înainte.
- Țineți coloana dreaptă. Mențineți respirația profundă.
- Expirați încet și aduceți mâinile înapoi în lateral.
- Eliberați treptat piciorul drept și aduceți-l înapoi lângă piciorul stâng.
- Repetați aceeași postură cu piciorul stâng îndoit și cu piciorul drept întins.

Postura războinicului

- Stați drept cu picioarele ușor depărtate și mâinile lângă corp.
- În timp ce expirați, mișcați piciorul stâng la distanța de 3 - 4 picioare de cel drept, și ridicați brațele pe lângă cap.
- Brațele ar trebui să fie paralele între ele.
- Inspirați. Întoarceți piciorul drept cu 90° spre dreapta și piciorul stâng 60° spre dreapta. Țineți călcâiele drept și stâng aliniate.
- Expirați și întoarceți trunchiul spre dreapta. Țineți călcâiul stâng pe podea.
- Îndoți genunchiul drept și aduceți tibia într-o poziție perpendiculară pe podea. Încercați să vă aliniați coapsa dreaptă cu podeaua.
- Întindeți-vă în timp ce vă întindeți palmele și uniți-le. Înclinați-vă capul pentru a privi către locul unde degetele vi se întâlnesc.
- Respirați adânc de câteva ori și reveniți la postura inițială.
- Acum, încercați același lucru cu celălalt picior.

”Yoga pentru dezvoltarea vorbirii și limbajului” spulberă ideea că yoga ar trebui să fie privită doar ca „timp de liniște” în activitățile educaționale derulate în anii copilăriei. Această carte este o privire convingătoare asupra componentelor fanteziste și jucăușe ale principiilor yoghine și a modului în care ele pot oferi arena perfectă pentru susținerea comunicării reciproce și antrenante cu copilul mic.”

Peggy Natale, Program Director, Stepping Stone Day School

TRADUCERE: CRISTINA MURVAI
Material tradus în cadrul proiectului ERASMUS+
”ȘANSA MEA DE A VORBI CORECT”,
derulat de C.Ș.E.I. Nr.1 Târgu Mureș,
noiembrie 2021

IV. Sfaturi pentru profesorii și părinții copiilor cu mutism selectiv

Ce este reticiența față de vorbire?

Reticiența/reținerea față de vorbire o are acel copil care prezintă semne de anxietate atunci când trebuie să vorbească în afara mediului familial, precum la grădiniță sau la școală. În unele situații copiii pot avea o reținere față de comunicarea verbală la începutul anului școlar, când sunt înscriși într-o grupă sau școală nouă. Reticiența copilului față de vorbire este un indiciu clar de încredere scăzută față de comunicarea verbală și poate fi o treaptă anterioară a dezvoltării mutismului selectiv.

Un copil care prezintă reticiență față de vorbire, riscă să dezvolte mutism selectiv dacă nu beneficiază de intervenție timpurie.

Ce este mutismul selectiv?

Mutismul selectiv este o tulburare psihiatrică rară caracterizată prin eșecul persistent de a vorbi în situații sociale specifice (de exemplu la școală, cu prietenii de joacă sau când sunt prezente persoane străine). Simptomele mutismului selectiv trebuie să fie prezente cel puțin o lună și nu doar prima lună de școală. Copiii care încetează să vorbească temporar după ce au emigrat într-o țară străină sau au experimentat un eveniment traumatic, nu sunt diagnosticați cu mutism selectiv. Mutismul selectiv este diagnosticat de psihiatru, cele mai recente și detaliate criterii de diagnosticare fiind cele din DSM-V.

Când apare?

Simptomele mutismului selectiv devin de obicei observabile între vârsta de 2-4 ani. Cu toate acestea, diagnosticul poate să nu fie aparent până când copilul nu ajunge la vârsta școlară sau în anumite situații sociale.

Copiii cu mutism selectiv au abilitatea de a vorbi acasă cu familia, dar apare frica sau anxietatea în jurul unor persoane pe care nu le cunosc bine și incapacitatea de a vorbi în anumite situații sociale. Mutismul selectiv nu este un refuz voit de a vorbi, este o tulburare de anxietate, iar experții consideră că este o formă extremă de fobie socială.

Conform DSM-V, mutismul selectiv are următoarele **caracteristici**:

- Incapacitatea constantă de a vorbi în situații sociale în care se așteaptă ca persoana să vorbească (ex. la școală), deși în alte situații vorbește
- Perturbarea influențează rezultatele școlare și profesionale sau comunicarea socială
- Durata perturbării este de cel puțin o lună (nu se limitează la prima lună de școală)
- Incapacitatea de a vorbi nu este cauzată de lipsa cunoașterii sau disconfortul de a vorbi în limbajul cerut sau de nivelul social al familiei
- Perturbarea nu poate fi explicată de o tulburare de comunicare (ex. tulburarea de fluentă verbală cu debut în copilărie) și nu apare exclusiv în cadrul unei tulburări din spectrul autist, a schizofreniei sau altei tulburări psihotice.

Cum putem ajuta acești copii, fiind cadre didactice, specialiști în terapia limbajului sau părinți?

Terapia copiilor cu mutism selectiv, necesită o muncă în echipă, cuprinzând psihiatru, psiholog, logoped, cadru didactic/cadre didactice, părinte, rude, eventual asistent social, profesor de sprijin. Atât părinții, cât și cadrele didactice au un rol esențial în crearea unui mediu potrivit pentru acești copii atât la școală, cât și acasă.

Cel mai bine este să se intervină la timp, altfel mutismul selectiv poate persista până la adolescență sau chiar vârstă adultă.

Terapia

Obiectivul principal al terapiei psihologice și logopedice în mutismul selectiv nu este vorbitul în sine, ci **reducerea anxietății** legată de acest act. Eficiența terapiei depinde de o serie de factori:

- Intervalul de timp scurs de la debutul simptomelor tulburării - cu cât este tratată mai precoce, cu atât vindecarea este mai rapidă
- Prezența comorbidităților
- Cooperarea familiei, a altor persoane din mediul social al copilului (învățător/profesori)
- Pregătirea și experiența specialiștilor

În continuare vom prezenta câteva **sfaturi practice pentru cadrele didactice**, dar și câteva lucruri care ar fi preferabil să le evitați. Ideile prezentate se bazează pe munca psihologilor Maggie Johnson și Alison Wintgens (2016), dar și pe informațiile literaturii de specialitate.

AȘA DA :

- Acceptați dificultatea de vorbire a copilului, dar fiți conștienți, în același timp, că situația este doar temporară.
- Zâmbiți întotdeauna copilului, faceți-l să se simtă binevenit și vorbiți cu el.
- Asigurați-vă că nimeni nu o ia personal dacă copilul/elevul nu-i răspunde.
- Asigurați-vă că copilul se simte apreciat și în siguranță.
- Explicați-i ce se întâmplă cu el.
- Comunicați relaxat și deschis cu părinții. Nu uitați că părinții pot fi la rândul lor stânjeniți sau supărați că au atras atenția asupra lipsei de comunicare a copilului lor.
- Amintiți-vă, copilul poate avea și alte probleme de dezvoltare sau probleme educaționale, așa că gândiți deschis și nu puneți totul pe seama mutismului selectiv.
- Aveți grijă, ca nu cumva copilul cu mutismul selectiv să fie ținta unor agresțiuni sau batjocoriri, pentru că ei nu pot comunica acest lucru.
- Liniștiți copilul că va vorbi mai ușor dacă ia totul pas cu pas și se bucură de fiecare realizare mică de moment.
- Încercați să vizitați copilul acasă pentru a construi o relație cu el într-un mediu neamenințător.
- Încurajați conexiunile între casă și școală: de exemplu elevul poate aduce lucrări de educație plastică/artă de acasă și le poate arăta la școală.
- Încurajați comunicarea într-o atmosferă relaxată, fără a pune presiune asupra copilului de a comunica prin cuvinte, de ex. răspunzând cu blândețe/pozitiv la încercările lui de comunicare prin gesturi.
- Permiteți copilului să stea și să lucreze în clasă, cu prietenii cu care vorbește acasă.
- Introduceți forme alternative de comunicare (de exemplu, să poată arăta cu degetul, să poată ridica un desen în loc de răspuns, să poată folosi o tabletă grafică pentru a desena și scrie) ca o treaptă intermediară, până când copilul depășește dificultatea de vorbire.

- Includeți activități care nu necesită deloc comunicare verbală cu întreaga clasă sau cu un grup restrâns. Clarificați acest lucru înainte de activitate (adică regula este că nimeni nu vorbește în timpul acelei activități)
- Invitați părinții la unele activități din clasă pentru a ușura comunicarea verbală pentru elev, la școală.
- Încurajați părinții să invite colegii elevului acasă la ei, pentru a petrece împreună timpul liber.
- Pregătiți copilul prealabil pentru orice schimbare, cu ajutorul fotografiilor, vizitelor și orarelor vizuale. La schimbarea personalului de predare, sau nivelului de învățământ, trecerea trebuie planificată cu grijă. Ar fi de preferat ca profesorii noi să facă cunoștință cu elevii în clasa veche, deja familiară lor, în prezența personalului didactic cunoscut de elevi.
- Oferiți-i copilului comunicarea verbală mai degrabă ca o oportunitate la care se poate alătura, decât o așteptare. De ex. „Îmi place această culoare! Mă întreb care este culoarea ta preferată?”; sau „Uită-te la asta! Pun pariu că nu ai mai văzut așa ceva!”.
- Înțelegeți-vă cu elevii că îi veți avertiza dinainte, dacă urmează să le adresați întrebări și că ei vă vor semnala dacă se simt confortabil și vor să fie aleși.
- Evitați să puneți întrebări directe și permiteți elevului să-și aducă contribuția mai târziu în scris, sau să vă răspundă când sunteți doar dumneavoastră.
- Încercați să găsiți timp pentru a fi singuri cu copilul într-un colț liniștit al clasei sau într-o sală liniștită.
- Stabiliți sarcini care oferă oportunități de vorbire, în situații pe care copilul le percepe mai puțin amenințătoare, de ex. „Poți să-l duci [pe copilul nou] la cuier, să-i arăți unde să-și pună haina?”; Du-o pe mami în hol și arată-i, te rog, modelele pe care le-am făcut pentru”, „Te rog, să-l ajuți [pe copilul neîndemânatic] să facă ordine! Nu știe sigur ce are de făcut”.
- Încurajează orice încercare de împrietenire sau de relaționare cu alți copii.
- Folosiți marionete, măști, jucării activate cu voce și mesaje înregistrate, pentru a ajuta copilul să intre în pielea unui personaj.
- Asigurați-vă că rudele, celelalte cadre didactice care predau la clasă, personalul școlii înțeleg nevoile copilului (ex. personalul de la cantină).
- Amintiți-vă că, atunci când elevii anxioși au nevoie de ajutor, le este greu să facă primul pas. Întrebați-i în timpul lecției, dacă sunt nelămuriri și asigurați-vă că sarcinile de lucru au fost înțelese.
- Asigurați-vă că elevii pot pleca din clasă să folosească toaleta, sau pentru orice urgență fără să ceară permisiunea. Regândiți în așa fel sistemul din clasă, încât persoanele cu dificultăți de comunicare să nu fie discriminate negativ.

❖ Sfaturi pentru părinți:

AȘA DA:

- Nu puneți presiune pe copil și nu îl forțați să vorbească.
- Concentrați-vă pe starea de bine dintr-o situație socială.
- Spuneți-i copilului că înțelegeți că e speriat să vorbească și că are uneori dificultăți de vorbire, dar va putea vorbi atunci când va dori și va fi pregătit.
- Nu lăudați copilul în public pentru că a vorbit, deoarece acest lucru poate provoca jena. Așteptați până când sunteți singuri cu ei și luați în considerare un tratament special pentru succesul său – un fel de răsplată.
- Încurajați comunicarea de orice fel (arătatul cu degetul, mișcările din cap, contactul vizual, zâmbetul).

- Încurajați activitățile sociale ale copilului, nu evitați petrecerile sau vizitele în familie, ci luați în considerare ce schimbări de mediu sunt necesare pentru a face situația mai confortabilă pentru copil.
- Oferiți-i sprijin, dragoste și răbdare.
- Să nu-i arătați anxietatea proprie.
- Nu vă arătați surprinși, nu atrageți atenția asupra copilului atunci când acesta vorbește, ci recompensați discret acest comportament.
- Stabiliți reguli și limite sigure pentru copilul dumneavoastră ca să facă mici pași înainte.

Asigurați-vă copilul astfel :

- ”Bunica știe că nu poți vorbi cu ea încă, dar e în regulă să vorbești cu mine și cu tati.”
- ” Este greu să vorbești cu profesorul tău în acest moment, dar este în regulă să râzi.”
- ”Este în regulă să cânti cu ceilalți, nimeni nu te va face să vorbești după aceea.”
- ”Este bine să vorbești cu noi pe o voce liniștită, nimeni nu va face scandal.”
- ”Nu trebuie să vorbești, doar alătură-te celorlalți, când vorbesc în grup.”
- Folosiți telefonul și dispozitivele de înregistrare ca o treaptă intermediară spre vorbirea reală.
- Încurajați-l să vorbească cu o voce mai scăzută, mai degrabă decât să șoptească.
- Cereți prietenilor, rudelor, vânzătorilor etc. să vorbească cu copilul dumneavoastră adresându-se vouă, iar copilul va răspunde tot prin dumneavoastră. Ex. „- Ce culoare ar vrea fiul tău să încerce mai întâi? „- Max, ce culoare ai vrea să încerci mai întâi? (Max arată pantofii maro) „-Ar vrea să-i încerce pe cei maro, vă rog.”

AȘA NU (preferabil să evitați):

- Să vă simțiți ofensați sau jigniți că elevul rămâne tăcut.
- Să nu implorați, să nu mituiți sau să nu provocați copilul să vorbească. Să nu-i spuneți cumva, cât de important este pentru dumneavoastră să-l auziți vorbind.
- Să nu puneți întrebări directe, la care copilul trebuie să răspundă pe loc, mai ales când alții îl privesc și se așteaptă să răspundă.
- Să nu priviți direct în ochii copilului, după ce i-ați oferit ocazia de a vorbi.
- Nu anticipați fiecare nevoie a copilului.
- Nu-i acordați o atenție deosebită pentru că nu vorbește, dar răsplătiți efortul de a comunica, ajutați-l în orice formă, sau participați alături de el la activități.

În paralel cu crearea unui climat potrivit în clasă și acasă, demersul terapeutic cuprinde și intervenții comportamentale. Toate intervențiile comportamentale trebuie să fie structurate în pași mici, urmând progresul sistematic. Copilul ar trebui să fie un participant activ al planului de intervenție și el ar trebui să stabilească ritmul intervenției.

Puteți să spuneți:

- „Știi cum te simți! Vreau să te ajut să scapi de acest sentiment!”
- „Nu ești singur!”
- „Există un motiv pentru care te simți așa.”
- „Așa o să facem - în pași mici!”
- „N-o să fie întotdeauna așa!”

❖ Psihoterapia (terapia comportamentală)

Terapia comportamentală este o formă de psihoterapie ce se concentrează pe problemele practice pe care le întâmpină copilul. Folosind diferite tehnici, sunt stimulate comportamentele pozitive (comunicarea verbală și non-verbală) și sunt reduse cele negative (mutismul, anxietatea). Tehnicile folosite includ:

• **Gradarea stimulilor** - copilul comunică fără dificultăți doar cu o persoană cunoscută, de încredere, cum ar fi unul dintre părinți. Apoi se introduce o persoană nouă în conversație. Pe măsură ce copilul se obișnuiește cu aceasta, părintele poate părăsi încăperea și ulterior, pot fi introduse mai multe persoane în acest fel.

• **Recompensarea pozitivă** - răsplătirea de fiecare dată când copilul manifestă un comportament pozitiv (vorbește într-o situație în care nu o făcea), pe baza unui sistem stabilit anterior cu acesta.

• **Ignorarea comportamentului negativ** (extincție) - în locul obligării copilului să vorbească, este ignorat mutismul și activitatea se concentrează pe alte lucruri.

• **Desensibilizare** - tatonarea comunicării în afara sferei de confort, prin dispozitive și tehnici auxiliare. De exemplu, copiilor li se poate recomanda comunicarea folosind înregistrări ale vocii proprii, scăzând și teama față de a se auzi vorbind în public. Relațiile cu alți oameni sunt încurajate prin alte metode, cum ar fi e-mail, telefonie, pe măsură ce toleranța crește.

• **Modelare** - se încurajează comunicarea de orice fel (non-verbală), urmată de rostirea unor sunete (clicuri, zumzete, litere), abia apoi urmate de rostirea unui cuvânt.

• **Expunere gradată** - tehnică folosită mai ales la copiii mai mari. Aceștia evaluează gradul de anxietate asociat cu anumite situații sociale, apoi se începe cu expunerea la cele mai puțin stresante. Prin expuneri gradate și repetate, se realizează scăderea anxietății în situații din ce în ce mai dificile. Poate fi utilizată expunerea în imaginație și/sau expunerea la situații sociale reale, învățând copilul tehnici pentru a face față la dificultățile apărute în cadrul fiecărei situații în parte.

❖ **Terapia cognitiv-comportamentală** este mai folositoare pentru copiii mari, adolescenți și adulți. Aceasta se axează pe descoperirea și modularea influenței gândurilor și percepțiilor despre sine și lume asupra sentimentelor și comportamentului.

❖ **Terapia medicamentoasă:** Cea mai folosită clasă de medicamente în combaterea anxietății din mutismul selectiv o reprezintă antidepresivele. Inhibitorii selectivi ai recaptării de serotonină și-au dovedit eficiența în fobiile sociale și mutismul selectiv.

❖ Logopedia

Introducerea întrebărilor pentru o persoană cu mutism selectiv (Johnson, Wintgens, 2016)

Mergi mai departe doar dacă persoana participă și răspunde

1. Întrebări retorice care nu au nevoie de răspuns (de exemplu: „- Este distractiv, nu-i așa?”- „Mă întreb ce este asta?”)
2. Cereri la care se poate răspunde prin arătare (Arată-mi! Care este?)
3. Întrebări închise la care se poate răspunde dând din cap (Da.) sau scuturând capul (Nu.)
4. Întrebări la care poate alege un singur cuvânt (X sau Y?).
5. Întrebări simple la care se poate răspunde cu un singur cuvânt.
6. Întrebări concrete la care se poate răspunde cu o frază.
7. Lăsați întrebările personale și deschise pentru mai târziu (de exemplu, „Cum merge școala?” „Ce crezi?”).

Fă un pas înapoi, dacă persoana ”îngheață”

Stadiul încrederii în vorbire	Scopul activității pentru construirea încrederii în comunicare	Mai multă comunicare non-verbală, mai puțină comunicare verbală
1. Ajutarea copilul ”înghețat” să se relaxeze	Activități bazate pe ceea ce îi place copilului, în care adultul la început îl urmează. Scopul este oferirea unui loc sigur, în care copilul să se bucure de o activitate cu un adult, prin care să se construiască o relație pozitivă. Astfel de activități pot fi: pictura, sărituri sau jonglarea cu mingea, puzzle-uri, căutarea unor obiecte îngropate în nisip, construire cu cuburi, jocul cu păpușile sau jocurile didactice pe calculator.	
2. Ajutarea copilul să se relaxeze și să participe	Activități care au la bază creșterea nivelului de participare non-verbală de ex. jocuri de societate, jocuri de potrivire și sortare de imagini, utilizarea continuă a jucăriilor de construcție ex. Lego, activități meșteșugărești, desenare, colorare. Scopul este creșterea gradului de participare.	
3. Folosirea comunicării nonverbale și scrise	Activități bazate pe participarea non-verbală crescută ex. jocuri tip ”ghicitori”, loto, mimă, ”Nu te uita”, ghicește acțiunea, completează puzzle-ul (cu ajutorul mimicii și a gesturilor), jocuri de memorie, termină propoziția, „Simon spune ...”, (în grup). <i>Scopul</i> este să folosească cât mai mult comunicarea non-verbală.	
4. Vorbind prin alte persoane	Activități care necesită cât mai multă comunicare non-verbală, cum ar fi pronunțare de sunete /onomatopee, bătăi din palme, desen, fredonat, loto cu sunet, zgomote făcute de animale și sunete transmise în șoaptă (s, ș, h, t, k, ci). <i>Scopul</i> este producerea de sunete împreună cu un adult.	
5. Folosirea vocii pentru a pronunța sunete sau a citi cu voce tare	Activități în care copilul poate alege să nu vorbească direct cu persoana care conduce terapia, dar poate să vorbească cu un coleg sau cu un membru al familiei sau să cânte la unison (cântecele cu numere, zilele săptămânii, lunile anului, literele alfabetului sau rime). Se poate înregistra vocea copilului, pentru ca cel care conduce terapia să audă. <i>Scopul</i> este începerea utilizării vocii, emițând cât mai multe cuvinte în comunicarea cu adultul.	
6. Folosirea cuvintelor simple pentru a comunica	Activități în care există un limbaj mai spontan. Activitățile necesită o interacțiune verbală mai complexă. Ex. jocuri „da sau nu” cu propoziții stupide /amuzante, jocuri bingo sau loto, jocuri cu cărți, joc de potrivire cuvânt-imagine, întrebări ușoare, la care să poată răspunde printr-un singur cuvânt, jocuri în perechi, ghicirea unei ghicitori.	
7. Folosirea propozițiilor sau frazelor în comunicare	Extinderea activităților din etapa anterioară, incluzând mai multă comunicare verbală, adică jocuri de tipul: „da”, „nu” sau „nu știu”; quiz - întrebări și răspunsuri, fișe cu culori, loto,	

	întrebări cu grad de dificultate mai ridicat, „Alegeți două dulciuri”, terminați propozițiile, propoziții haioase. <i>Scopul</i> este de a antrena copilul să vorbească în propoziții mai lungi.
8. Utilizarea propozițiilor conectate în conversație	Activitățile sunt mai potrivite pentru grupuri cu antrenament în jocuri verbale desfășurate în cerc. Ex. „Să schimbăm cu toții ceva”, „Să spunem alfabetul”, „Am fost la piață și am cumpărat...”, „Pregătesc ghiozdanul și pun în el: ...” , „La ce m-am gândit?”, „Ce duce vaporeșul?”, spunând glume etc. <i>Scopul</i> este comunicarea în fața unui grup mai mare, într-un mod confortabil.

Mai puțină comunicare non-verbală, mai multă comunicare verbală

V. Aplicații și jocuri, care pot fi folosite în terapia tulburărilor de limbaj

Audacity (<https://www.audacityteam.org/>) este un editor audio gratuit de tip surse deschise, dar și o aplicație pentru realizarea de înregistrări.

Pe lângă posibilitatea de a înregistra din surse multiple, Audacity poate fi utilizat pentru post-procesarea tuturor tipurilor de semnal audio, prin adăugarea de efecte precum: normalizarea, trimming, și fading Audacity care a fost deja utilizat pentru înregistrarea și editarea unor întregi albume de către muzicieni consacrați.

Ce poți face cu el:

- Înregistrarea și redarea sunetelor
- Editarea, decuparea, copierea și lipirea
- Reducerea zgomotului
- Ajustarea vitezei (tempo-ului) cu menținerea ritmului
- Ajustarea ritmului cu menținerea vitezei etc.

WavePad Audio Editor Free (<https://ro.cm-cabeceiras-basto.pt/download-wavepad-windows-10>) este o aplicație profesională de editare audio. Aceasta vă permite să înregistrați sau să editați muzică, voce sau alte înregistrări cu instrumente puternice pentru a crea propria dumneavoastră coloană sonoră personalizată.

WavePad Audio Editor are mai multe caracteristici și o interfață ușor de utilizat, puteți edita, tăia, împărți, copia, lipi orice fișiere audio într-un timp foarte scurt. Permite chiar și procesarea în bucăți a mai multor fișiere audio pentru a aplica efecte pentru toate simultan. Acceptă toate formatele audio majore și puteți porta cu ușurință fișierul de muzică pentru a face un ton de apel din ea. Are efectele eficiente de editare, ca: amplificarea, normalizarea, egalizatorul, învelișul, reverbul, inversarea etc.

Therapistaid (<https://www.therapistaid.com/>) este un conținut destinat terapeuților și consilierilor cu fișe de lucru, articole, jocuri interactive, videouri, ghiduri etc.

Poți folosi instrumentele din biblioteca platformei sau poți crea propriile voastre resurse digitale.

Materialele conținute sunt pe teme precum anxietate, teamă, furie, relații, parteneriate, emoții, stres, depresie, comunicare, terapie cognitiv comportamentală etc.

Canva (https://www.canva.com/ro_ro/) este o platformă digitală utilă celor care doresc să creeze orice fel de material: calendare, colaje, diagrame, hărți mentale, sigle, conținut pentru rețelele sociale, documente, materiale de imprimat, fișe de lucru. Platforma are o multitudine de șabloane, fotografii și fonturi gratuite care vor da viață lucrărilor. Un alt avantaj al platformei este acela de muncă colaborativă, în timp real, între mai mulți parteneri ai aceluiași proiect. Se pot adăuga comentarii predefinite, ca să comunici, să lucrezi și să rezolvi sugestii în timp real.

Platforma Canva Pro este oferită gratuit pentru educație sau organizații non-profit.

Genially (<https://genial.ly/education/>) este o platformă digitală care ne ajută în pregătirea materialelor pentru ca învățarea și motivarea pentru învățare să fie mai ușoară. Genially este o platformă intuitivă, interactivă și ușor de utilizat și pentru cei care nu au prea multe competențe digitale, astfel pune lumea designului la îndemână pentru orice utilizare.

Poți crea cu ajutorul ei materiale interactive de lucru la clasă. Resurse pe care le putem crea cu ajutorul platforme sunt:

- ✓ Prezentări
- ✓ Grafice informaționale
- ✓ Imagini interactive
- ✓ Filmulețe educaționale
- ✓ Jocuri educaționale

„The Coaching Game” (<https://www.points-of-you.ro/instrumente-joc/the-coaching-game.html>) este un exemplu de bună practică, un joc bazat pe fototerapie, care poate fi folosit și în terapia tulburărilor de limbaj, mai ales în terapia dislaliei și a bătănelii, fiind o metodă bună în cunoașterea de sine și în rezolvarea problemelor.

Cardurile fototerapeutice cu imagini și cuvinte acționează ca o suprafață proiectivă. Ele stimulează ambele emisfere ale creierului în același timp, creând în mod intenționat o oarecare confuzie între emisfera stângă responsabilă de gândirea logică și emisfera dreaptă intuitivă. Jocul poate fi folosit individual sau în grup.

Metoda poate fi utilizată pentru dezvoltarea următoarelor domenii: 1.suținerea comunicării, 2.sprijinirea cooperării, 3.dezvoltarea conștiinței de sine, 4.suținerea încrederii în sine, 5.consolidarea expresiei de sine, 6.dezvoltarea capacității de auto-suținere, 7.dezvoltarea autoeficacității, 8.dezvoltarea gândirii creative, 9.managementul conflictelor, 10.ajutarea integrării, 11.dezvoltarea și ajutorarea asertivității, exersarea acesteia, 12.găsirea echilibrului emoțional, 13.creșterea toleranței, 14.dizolvarea prejudecăților, 15.îmbunătățirea recunoașterii și dezvoltarea inteligenței emoționale, 16.explorarea creativă a opțiunilor de soluționare, creșterea motivației etc.

Totodată, jocul poate fi folosit și în domeniul consilierii și dezvoltării pedagogice și psihologice. Poate fi folosit pentru auto-dezvoltare, cu copiii, părinții, profesorii, colegii și în alte procese de ajutor.

Pe carduri există fotografii inspiraționale și provocatoare, care ajută la conectarea conținuturilor și emoțiilor conștiente și inconștiente prin fiecare subiect, oferind participantului o imagine mai completă atât a problemei, cât și a soluției. Toate acestea pot fi folosite în orice domeniu al vieții.

Jocul “Punctum” (<https://www.points-of-you.ro/instrumente-joc/punctum.html>), ca și „The Coaching Game” este bazat în primul rând pe comunicarea verbală.

Acest joc ne ajută să abordăm diferite probleme existente în viețile noastre într-un mod nou, experiențial, jucăuș, cu rezultate surprinzătoare. Jocul conține 33 de carduri foto, 33 de carduri cuvânt, 33 de carduri cu întrebări și un regulament.

Este un joc de dezvoltare personală care aduce interes, creativitate, culoare, variațiuni interesante în terapia logopedică.

BOOK CREATOR

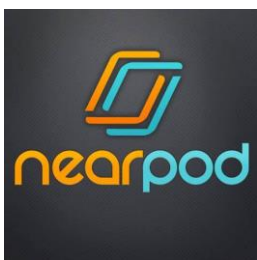
Book Creator (<https://bookcreator.com/>) este un **creator de conținut** în format text, video, imagine sau audio, aplicație, care aduce creativitatea în sala de clasă.

În cadrul platformei se pot combina texte, imagini, audio și video pentru a crea:

- Povești interactive;
- Portofolii digitale;
- Manuale de instrucțiuni;
- Reviste de cercetare;
- Manuale de poezii;
- Rapoarte științifice;
- Activități comice
- Citire automată a textului, etc.

Edpuzzle (<https://edpuzzle.com/>) este o platformă care permite crearea sau reutilizarea de conținut video. Pe parcursul unei secvențe video aleasă de profesor, pot fi inserate întrebări și sarcini de lucru. Platforma permite accesul cu un cont google.

Nearpod (<https://nearpod.com/>) este un instrument online care le permite profesorilor să folosească predarea bazată pe diapozitive atât în clasă, cât și de la distanță, datorită unui aspect hibrid.

Profesorii pot crea o mulțime de resurse interactive de învățare care permit elevilor să se implice în activitate și să învețe prin intermediul dispozitivului lor sau al unui singur ecran în cameră. De asemenea, este posibil să adăugați întrebări pe parcurs și să le cereți elevilor să participe pe măsură ce avansați.

Nearpod este util și ca instrument de evaluare formativă și poate reda vizual eforturile elevilor prin grafice și diagrame ușor de analizat, pentru un „instantaneu” clar al progresului.

Nearpod poate folosi, de asemenea, „gamificarea” pentru a face învățarea mai atractivă și mai distractivă. De asemenea, este construit pentru a funcționa bine cu o mulțime de instrumente preexistente, cum ar fi Google Slides, Microsoft PowerPoint și YouTube. Profesorii pot importa cu ușurință materiale media pentru a face o lecție rapid și simplu, folosind resurse deja existente.

Baamboozle

Baamboozle (<https://www.baamboozle.com/>) - platforma pentru crearea jocurilor didactice, fișe de lucru etc.

Bibliografie

Bubuțanu, A. L. (2016): *Rolul jocului didactic în depistarea, prevenirea și corectarea tulburărilor de limbaj la copilul preșcolar*

Dobra, E. (2019): *Importanța jocului didactic în recuperarea copiilor cu dislalie -Utilizarea jocului didactic în terapia tulburărilor de limbaj și comunicare*

Dr. Lee, D., Sanders, L. (2018): *Reluctant Speaking and Selective Mutism Resource Pack*, Leicestershire Educational Psychology Service, 4th Edition.

DSM-5 (2016), *Manual de diagnostic și clasificare statistică al tulburărilor mintale*, Editura Callisto

Hațegan, Talaș, Trifu (2016): *Tulburarea de comunicare socială (pragmatică) –TCSP. Studiu ilustrând percepția specialiștilor în terapia limbajului din România*, RRTTLC

Ivanov, C. (2013): *Șase sași în șase saci, Manual de dicție*, Editura Favorit, București

Ivanov, C. (2015): *Străfurnica și prietenii săi, Manual de dicție pentru copii*, Volumul 1, Editura Favorit, București

Ivanov, C. (2016): *Străfurnica în căutarea Atlantidei, Manual de dicție pentru copii*, Volumul 2, Editura Favorit, București

Johnson, M., Wintgens, A. (2016): *The Selective Mutism Resource Manual*, ediția a 2-a, London, www.smira.org.uk

Longtin, S. E., Fitzpatrick, J. A. (2017): *Yoga for Speech-Language Development*, Singing Dragon, London and Philadelphia

Macovei E. I. (2021): *Speech Therapy: Stop the Silence*, ERASMUS+ KA1 Training Course, Prague, Czech Republic, 4-13th October 2021

Hărdălău, L. (2011): *Culegere de jocuri logopedice*, Editura Primus Oradea.

<https://bookcreator.com/>

<https://edict.ro/clasificarea-jocurilor-didactice-de-educare-a-limbajului/>

<https://edpuzzle.com/>

<https://genial.ly/education/>

<https://nearpod.com/>

<https://ro.cm-cabeceiras-basto.pt/download-wavepad-windows-10>

<https://sfaturimedicale.ro/mutismul-selectiv/>

<https://www.audacityteam.org/>

<https://www.baamboozle.com/>

https://www.canva.com/ro_ro/

<https://www.points-of-you.ro/>

<https://www.points-of-you.ro/instrumente-joc/punctum.html>

<https://www.romedic.ro/mutismul-selectiv>

<https://www.terapiastrategica.ro/tratamentul-si-recuperarea-copiilor-din-mutismul-electiv/>

<https://www.therapistaid.com/>

<http://www.revista-studii-uvvg.ro/wp-content/uploads/2010/09/EDUCAREA-LIMBAJULUI.pdf>

Sprijinul acordat de Comisia Europeană pentru elaborarea acestei publicații nu constituie o aprobare a conținutului, care reflectă doar opiniile autorilor, iar Comisia nu poate fi trasă la răspundere pentru orice utilizare a informațiilor conținute în aceasta.

ISBN 978-973-0-37597-8.